

Esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA

Huittisten kaupunki
Sivistyspalvelut

SISÄLLYSLUETTELO

1.	OPISKELUHUOLTO ESI- JA PERUSOPETUKSESSA SEKÄ LUKIOKOULUTUKSESSA.....	4
2.	OPISKELUHUOLLON MONIALAINEN YHTEISTYÖ	4
2.1	Yhteistyö esiopetusyksikön, koulun, oppijan ja kodin välillä	5
2.1.1	Oppijan ja huoltajan oikeudet ja velvollisuudet	5
2.2	Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	6
2.2.1	Perhekeskus	6
2.2.2	Terveystieteidenhuolto	7
2.2.3	Kuraattori- ja psykologipalvelut	7
2.2.4	Yhteydenotto lapsiperheiden sosiaalipalveluihin ja lastensuojeluun	8
2.2.5	Erikoissairaanhoidon palvelut	8
2.3	Yhteistyö oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa	9
2.3.1	Ankkuritiimi ja yhteistyö poliisin kanssa	9
2.3.2	Muut yhteistyötahot	9
2.4	Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen asioissa	9
2.5	Yhteistyö oppilaan ohjauksessa, koulutuksen siirtymävaiheessa sekä jatko-opintojen suunnittelussa	12
2.6	Tiedottaminen	13
3	OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARVE JA PALVELUT	14
3.1	Opiskeluhuollon tarvearvio	14
3.2	Käytettävissä olevat opiskeluhuoltopalvelut	15
3.3	Opiskeluhuoltopalveluiden järjestäminen.....	15
4	HYVINVOINNIN JOHTAMINEN JA OPISKELUHUOLTORYHMÄT	15
4.1	Monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä	15
4.2	Opiskeluhuollon ohjausryhmän toiminnan periaatteet.....	16
4.3	Yksikkökohtaisten monialaisten opiskeluhuoltoryhmien toiminnan periaatteet.....	16
4.3.1	Esiopetuksen monialainen opiskeluhuoltoryhmä	16
4.3.2	Perusopetuksen monialainen opiskeluhuoltoryhmä	17
4.3.3	Lukion monialainen opiskeluhuoltoryhmä.....	18
5.	TOIMENPITEET YHTEISÖLLISEN TYÖN EDISTÄMISEKSI.....	18

5.1 Poissaolojen ennaltaehkäisy, puuttuminen ja suunnitelmallinen seuranta	19
5.2 Terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin käytännöt	20
5.2.1 Järjestyssäännöt	20
5.2.2 Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen.....	21
5.2.3 Turvallinen ympäristö	21
5.2.4 Turvallisuuskansion laadinta	22
5.2.5 Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	23
5.2.6 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa ja yhteistyö	23
5.2.7 Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet	23
5.2.8 Ruokailu.....	24
6. TOIMENPITEET TARVITTAVIEN TUKITOIMIEN JÄRJESTÄMISEKSI (YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHUOLTO).....	24
6.1 Yksilökohtainen opiskeluhoito ja monialainen asiantuntijaryhmä.....	24
6.2 Yksilökohtaisen opiskeluhoitoon kirjaaminen- opiskeluhoitokertomus	27
6.3 Oppijan sairauden vaatiman hoidon, erikoisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa	28
6.4 Tulkki- ja avustajapalvelut	29
6.5 Opiskeluhoitoon tuki kurinpitörangaistuksen tai opetuksen osallistumisen epäämisen yhteydessä	29
6.6 Opiskeluhoitorekisteri tai tietojen tallentaminen sekä potilas- ja asiakaskertomukset	30
6.7 Tietojen luovuttaminen ja salassapito	31
7. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMA	32
8. OPISKELUHUOLTOTYÖN SEURANTA, ARVIOINTI JA KEHITTÄMISTYÖ.....	33
9. LIITTEET.....	33
Liite 1 Opiskeluhoitopalveluiden tarvekartoitus.....	34
Liite 2 Alakoulujen poissaoloihin puuttumisen malli	35
Liite 3 Yläkoulun poissaoloihin puuttumisen malli.....	36
Liite 4 Huittisten kaupungin lääkehoidon suunnitelma varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa ja iltapäivätoiminnassa	37

1. Opiskeluhoolto esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa

Tämä Huittisten kaupungin opiskeluhooltosuunnitelma koskee esiopetusta, perusopetusta ja lukiokoulutusta. Esiopetuksessa olevasta lapsesta, perusopetuksen oppilaasta ja lukiokoulutuksen opiskelijasta käytetään termiä oppija. Mikäli opiskeluhooltosuunnitelman teksti koskee vain esiopetusta, käytetään termiä lapsi. Perusopetusta koskevilla kohdilla käytetään termiä oppilas ja lukiokoulutusta koskevilla kohdilla opiskelija.

Opiskeluhoolto on perheille tarjottava lakisääteinen palvelu, josta vastaa yhteistyössä opetuksen ja koulutuksen järjestäjä ja hyvinvointialue. Opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa opetusyhteisössä. Oppijalla on oikeus saada maksutta ne opiskeluhoollon palvelut, jotka opetukseen osallistuminen edellyttää. Opiskeluhoolto koskee myös pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevia lapsia. Siihen sisältyy opetuksen ja koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoolto, psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä kouluterveydenhoolto, jota toteuttavat terveydenhoitajan ja lääkärin palvelut. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoollon palveluita. Opiskeluhoollon palvelut ovat maksuttomia.

Opiskeluhoolto toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko opetusyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoollona. Tämän lisäksi oppijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon. Yksilökohtainen opiskeluhoolto on ennaltaehkäisevää ja tukea antavaa. Opiskeluhoolto toteutetaan kasvatuksen ja opetuksen järjestäjän sekä hyvinvointialueen suunnitelmallisena monialaisena yhteistyönä. Sitä tehdään yhdessä oppijoiden, heidän huoltajiensa ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhoollotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppijaan ja huoltajiin sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää oppijoiden sekä koko opetusyhteisön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja oppijoiden osallisuutta. Tavoitteena on myös turvata yksilökohtainen varhainen tuki kaikille sitä tarvitseville. Opiskeluhoollon suunniteltaessa ja toteutettaessa ensisijainen asia on aina oppijan etu.

Opiskeluhooltosuunnitelma on osa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa ja suunnitelma tulee tarkistaa viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun Lastensuojelulain (417/2007) 12 §:ssä tarkoitettu kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu. Opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista seurataan ja toteutumisesta raportoidaan vuosittain toiminnan arvioinnin yhteydessä. Opiskeluhooltosuunnitelma korvaa opiskeluhoollon osalta paikallisen opetussuunnitelman.

2. Opiskeluhoollon monialainen yhteistyö

Opiskeluhoolto järjestetään monialaisessa suunnitelmallisessa yhteistyössä opetuksen ja kasvatuksen järjestäjän sekä hyvinvointialueen kanssa. Opiskeluhoolto kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville sekä opiskeluhoollon palveluista vastaaville työntekijöille. Sitä toteutetaan tiiviissä ja suunnitelmallisessa yhteistyössä oppijan ja huoltajan kanssa ottaen huomioon oppijan ikä ja edellytykset. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa (esim. nuorisopalvelut, Ankkuri-toiminta, poliisi, seurakunnat ja yhdistykset).

Opiskeluhuollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Eri koulutusasteiden vuorovaikutus on tärkeää pohdittaessa opiskeluhuollon toimintaa kokonaisuutena. Yhtenäiset käytännöt tukevat monialaisen yhteistyön rakenteita. Yksilötasolla yhtenäiset palvelut tukevat eri kehitysvaiheissa lapsen ja nuoren terveyttä, hyvinvointia sekä oppimista ja siten edistävät tasa-arvoa.

Esisijainen vastuu esiopetus- ja kouluyhteisön hyvinvoinnista on henkilökunnalla. Myös esiopetukseen liittyvän täydentävän varhaiskasvatuksen henkilökunta toteuttaa yhteisöllistä opiskeluhuoltoa ja on mukana rakentamassa lasten hyvinvointia varhaiskasvatuksessa.

2.1 Yhteistyö esiopetusyksikön, koulun, oppijan ja kodin välillä

Vastuu kodin ja opetusyksikön yhteistyön edellytysten kehittämisestä on koulutuksen järjestäjällä. Yhteistyö edellyttää keskustelua ja tiedottamista huoltajan, opettajan ja oppijan oikeuksista sekä velvollisuuksista.

Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen ja nuoren kasvatuksesta. Esiopetusyksiköt ja koulut tukevat kotien kasvatustehtävää ja vastaavat oppijan kasvatuksesta ja opetuksesta yhteisön jäsenenä. Esiopetusyksiköiden ja koulujen on oltava yhteistyössä huoltajien kanssa niin, että he voivat osaltaan tukea lastensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä. Yhteisvastuullisen kasvatuksen tavoitteena on edistää lasten ja nuorten oppimisen edellytyksiä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Kodin ja opetusyksikön yhteistyötä toteutetaan sekä yhteisö- että yksilötasolla. Opetusyksiköt sopivat omat yhteistyökäytäntönsä.

Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedotetaan huoltajia koulun lukuvuosittiedotteessa, Wilmassa, vanhempainilloissa tai kaupungin kotisivuilla.

2.1.1 Oppijan ja huoltajan oikeudet ja velvollisuudet

Oppijalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista, maksutonta opetusta ja oppilaanohjausta sekä opetukseen osallistumisen edellyttämää tarvittavaa opiskeluhuoltoa. Oppijalla on oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun, henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä yksityiselämän suojaan. Oppimisympäristön tulee olla turvallinen, monipuolinen ja tasapainoinen. Oppijalla on oikeus omien vahvuuksien ja oman oppimistapansa hyödyntämiseen. Opetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava oppijan etu.

Koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus edistää kaikkien oppijoiden osallisuutta. Oppijoiden mielipiteitä ja toiveita huomioidaan toimintaa kehitettäessä. Oppijoilla on oltava mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien ja järjestyssääntöjen valmisteluun heidän ikäänsä sopivalla tavalla. Kummioppilas-, oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta antavat oppijoille mahdollisuuden osallistua kehittämistoimintaan. Oppijoiden kuuluu saada tietoa yksilökohtaisesta opiskeluhuollosta ja opiskeluhuollon palveluista sekä mahdollisuudesta vaikuttaa opiskeluholtoon kuuluvien suunnitelmien arvioimiseen ja sisältöön. Huoltajan tulee saada tietoa opetussuunnitelmasta, opetuksen järjestämisestä, opiskeluhuollosta sekä mahdollisuudesta osallistua kodin ja opetusyksikön yhteistyöhön. Yhteisöllisissä

opiskeluhoitoryhmissä mietitään tiedottamisen sisältöä, tiedotustapojen käyttämistä ja huoltajien osallistamisen keinoja.

Oppijan velvollisuus on osallistua esi- ja perusopetukseen, jollei hänelle erityisestä syystä ole myönnetty vapautusta. Oppijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Oppijan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppijoiden, koulu yhteisön tai oppimisympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Perusopetuslain mukaan lasten tulee vuotta ennen oppivelvollisuutensa alkamista osallistua esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet täyttävään toimintaan. Esiopetukseen osallistuvat lapset ovat yleensä 6-vuotiaita. Jos lapsella on pidennetyn oppivelvollisuuden päätös esimerkiksi vamman tai sairauden vuoksi, lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on kuitenkin velvoite osallistua esiopetukseen viimeistään oppivelvollisuuden alkamisvuonna eli kuusivuotiaana. Lapsella on myös oikeus esiopetukseen oppivelvollisuuden alkamisvuonna eli 7-vuotiaana, jos hän perusopetuslain 27 §:n mukaisesti aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin. Esiopetuksen poikkeuksellisesta aloittamisajankohdasta päätettäessä hyödynnetään aikaisempien ja tulevien opettajien asiantuntemusta lapsen kasvun ja oppimisen etenemisestä ja tukemisesta.

Huoltajan velvollisuus on huolehtia siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua. Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia. Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, kun lapsi täyttää seitsemän vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun oppilas täyttää 18 vuotta.

Perusopetuksessa oppilaan huoltajalle on varattava mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöstä oppilaan jättämisestä luokalle, ellei huoltaja ole tehnyt esitystä oppilaan jättämisestä luokalle. Perusopetuksen päättövaiheessa huoltajien tulee saada tieto ja tarvittaessa mahdollisuus keskustella oppilaan jatkokoulutukseen liittyvistä kysymyksistä ja mahdollisista ongelmista oppilaanohjaajan ja opiskeluhoiton asiantuntijoiden kanssa.

Ennen kurinpitorangeistuksen antamista on oppilaalle ja hänen huoltajalleen varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

2.2 Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa

2.2.1 Perhekeskus

Perhekeskus Suvituuli on yksi Satakunnan hyvinvointialueen neljästä perhekeskuksesta. Perhekeskus Suvituuli toimii Eurajoen, Nakkilan, Harjavallan, Kokemäen, Huittisten, Säskylän ja Euran alueilla ja tarjoaa lasten, nuorten ja perheiden perustason sosiaali- ja terveyspalveluita alueen asukkaille. Perhekeskuksen ammattilaiset tukevat ja auttavat perheitä lapsuuden, nuoruuden ja vanhemmuuden erilaisissa elämänvaiheissa. Perhekeskuksessa tehdään tiivistä yhteistyötä myös muiden toimijoiden, kuten alueiden koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa.

Perhekeskuksen palveluihin kuuluvat opiskeluhoollon palvelut, avoterveydenhuollon palvelut, perhesosiaalityö, muut lapsiperheiden sosiaalipalvelut, perheneuvola ja lasten kuntoutuspalvelut. Perhekeskuksen tehtävänä on tukea ja edistää lapsen ja nuoren myönteistä kehitystä järjestämällä, ohjausta, neuvontaa ja muuta asiantuntija-apua ihmissuhteisiin, perhe-elämään ja lapsen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen liittyvissä asioissa.

Opiskeluhoolltopalveluita ovat koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, kuraattoripalvelut sekä psykologipalvelut. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa toteutetaan THL:n laatimien ohjeistusten mukaan, niin terveystarkastusten kuin terveydenhoitaja- ja lääkärimitoitusta koskevien suositusten osalta. Palvelun piirissä ovat oppijan kasvuun, kehitykseen, sekä yleiseen psyykkiseen ja fyysiseen terveyteen kuuluvat asiat.

2.2.2 Terveystarkastus

Esiopetuksessa kouluterveydenhuolto järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina neuvolapalveluina ja palvelun tuottaa Suvituulen perhekeskus. Terveystarkastajan ja lääkärin muodostama työpari vastaa esiopetusikäisille lapsille määräaikaistarkastusten toteutumisesta ja tarvittaessa jatkohoitoon ja tukipalveluihin ohjaamisesta. Esiopetusikäisten lääkäripalveluihin hakeudutaan neuvolaterveydenhoitajan kautta.

Kouluterveydenhuoltoasetusten mukaisesti terveystarkastus on toteutettava yksilöllisen tarpeen ja kehitysvaiheen mukaisesti. Oppijan terveystarkastuksen tarkoituksena on tukea ja edistää itsenäistymistä, opiskelukykyä, terveellisiä elämäntapoja, hyvää kuntoa ja mielenterveyttä sekä ehkäistä koulukiusaamista. Kouluterveydenhuollon tavoitteena on koko kouluyhteisön hyvinvoinnin ja oppijoiden terveyden edistäminen sekä terveen kasvun ja kehityksen tukeminen. Tavoitteena on myös tukea vanhempien/hoitajien hyvinvointia ja kasvatustyötä.

Kouluterveydenhuollon työmenetelminä ovat terveydenhoitajan suorittamat määräaikaistarkastukset kaikille oppilaille vuosittain sekä laajat terveystarkastukset 1., 5. ja 8. luokan oppilaille. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palvelua järjestetään niin, että oppilas tai opiskelija voi päästä vastaanotolle ilman ajanvarausta. Kouluterveyden- ja opiskelijaterveydenhuollon lääkärille ohjaututaan terveydenhoitajan kautta. Koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa toteutetaan kouluilla. Oppilaiden ja opiskelijoiden suun terveyden palvelut kuuluvat koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoon.

Hyvinvointialueen on järjestettävä lapselle suun terveystarkastus, kun tämä on 5- tai 6-vuotias. Suun määräaikaistarkastukset järjestetään 1., 5. ja 8. luokalla. Näiden lisäksi tarkastuksia tehdään yksilöllisen tarpeen mukaan. Hyvinvointialueen on järjestettävä opiskelijalle vähintään kerran opiskeluaikana suun terveystarkastus, jossa selvitetään suun terveystarkastuksen ja palvelujen tarve.

2.2.3 Kuraattori- ja psykologipalvelut

Kuraattori- ja psykologipalvelut toteutuvat esiopetusyksiköissä, kouluilla sekä lukiossa mitoitusten ja ohjeistusten mukaisesti. Mitoituksesta säädetään Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 9 a §: ssä

(16.12.2021/1146). Kuraattorille tai psykologille ohjaututaan oman yhteydenoton, opetushenkilöstön ohjauksen, huoltajan yhteydenoton tai muiden opiskeluhuollosta vastaavien ammattihenkilöiden ohjaamana tai sosiaalitoimen yhteydenoton kautta.

Kuraattorille ja psykologille kuuluvat yksilökohtaisen työskentelyn lisäksi yhteisöllinen opiskeluhuolto, eli koko kouluyhteisön hyvinvointiin liittyvät asiat. Yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa kuraattorille kuuluvat erityisesti kodin ja koulun yhteistyöhön, koulunkäyntiin ja opiskeluun kiinnittymiseen, sosiaalisiin tilanteisiin, perhe- ja vertaissuhteisiin ja mielialaan liittyvät asiat. Psykologit tukevat oppilaan ja opiskelijan psyykkistä terveyttä ja hyvinvointia sekä oppimista, arvioivat tutkimustarvetta ja tekevät oppimiseen liittyviä tutkimuksia.

2.2.4 Yhteydenotto lapsiperheiden sosiaalipalveluihin ja lastensuojeluun

Opiskeluhuolto tekee yhteistyötä lastensuojelun kanssa huittislaisten lasten/nuorten ja perheiden tukemiseksi. Yhdessä oppilaan tai huoltajan kanssa on mahdollista ottaa yhteyttä hyvinvointialueen perhesosiaalityöhön tuen tarpeen arvioimiseksi. Yhteydenotto johtaa sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioon, jossa kartoitetaan lapsen/nuoren ja perheen tuen tarpeet.

Sivistystoimen palveluksessa olevat henkilöt ovat velvollisia ilmoittamaan lastensuojeluun, mikäli he havaitsevat puutteita oppijan hoidossa ja huolenpidossa tai vaarantavia olosuhteita liittyen lapsen kehitykseen tai omaan käyttäytymiseen.

Huittisissa esiopetuksella ja varhaiskasvatuksella on yhteistyön välineenä neuvola- ja sosiaalipalvelujen kanssa käytössä Lapset puheeksi –menetelmä, johon liittyy systemaattisesti käydyt Lapset puheeksi –keskustelut. Neuvolan ja varhaiskasvatuksen yhteistyö lasten ja perheiden tukemisessa luo pohjaa ennaltaehkäisevälle lastensuojelulle jo ennen esiopetusta.

Lastensuojelun näkökulmasta toimiva opiskeluhuoltotyö tukee lasten, nuorten ja perheiden tilannetta ja näin ennaltaehkäisee lastensuojelun tarpeen syntyä.

2.2.5 Erikoissairaanhoidon

Erikoissairaanhoidon (mm. lasten- ja nuorisopsykiatria ja lastenneurologia) palvelut tuottaa Satasairaala. Sinne hakeudutaan lääkärin läheteellä.

Osastohoidossa olevat lapset ja nuoret käyvät **sairaalakoulua**. Sairaalakoulu on Satasairaalan alueella. Sairaalakoulun oppilaat pysyvät aina oman koulun oppilaina ja sairaalajakso on määräaikainen. Hyvällä pedagogisella ja opiskeluhuollollisella yhteistyöllä tuetaan onnistunutta paluuta takaisin omaan kouluun.

Yksilöllisen opetuksen ryhmien oppilaiden kuntoutussuunnitelman laatii hoitava taho. Psykologiset tutkimukset toteutuvat pääsääntöisesti hoitavan tahon kautta.

2.3 Yhteistyö oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

2.3.1 Ankkuritiimi ja yhteistyö poliisin kanssa

Ankkuri-malli perustuu moniviranomaisyhteistyöhön, jossa poliisi sekä sosiaalitoimien ja terveystoimen viranomaiset työskentelevät moniammatillisessa yhteistyössä. Yhteistyön ansiosta asiakkaat saavat kokonaisvaltaista ja nopeaa tukea sekä ohjausta.

Toiminnan tavoitteena on nuorten rikosten ennaltaehkäisy. Alaikäisten rikos- ja häiriökäyttäytymiseen puututaan myös silloin, kun käytös ei ylitä rikosilmoituksen tekemisen kynnyistä. Tavoitteena on myös puuttua lähisuhde- ja perheväkivaltaan silloin, kun perheessä on alaikäisiä lapsia.

Ankkuritiimi saa tiedon nuorten tekemistä rikoksista useimmiten poliisilta. Lähisuhdeväkivaltatapaukset tulevat Ankkuri-tiimin tietoon poliisin ja sosiaalipäivystyksen kautta. Koulujen henkilökunta voi ottaa suoraan yhteyttä Ankkuri-tiimiin. Myös asiakas tai asiakkaan läheiset voivat itse olla yhteydessä tiimiin.

Ankkuritiimi kartoittaa lapsen, nuoren tai perheen kokonaisvaltaisen tilanteen sekä tukee heidän voimavarojaan moniammatillisesti. Lapsi, nuori tai perhe ohjataan tarkoituksenmukaisen avun ja palveluiden piiriin.

Huittinen kuuluu eteläisen ankkuritiimin alueeseen.

2.3.2 Muut yhteistyötahot

Huittisten nuoriso- ja liikuntapalveluiden kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä oppijoiden asioissa.

Huittisten seurakunnan kanssa tehdään yhteistyötä ja seurakunta tukee paikallisesti kouluyhteisöä tarvittaessa. Yhteistyötä tehdään myös eri järjestöjen kanssa.

2.4 Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen asioissa

Oppilaiden opetuksellinen tuen tarve ja opiskeluhuollollinen tuen tarve kulkevat usein rinnakkain, vaikka ne kuuluvatkin eri lakien piiriin. Opetuksellinen tuki, kuten tehostettu ja erityinen tuki, kuuluvat perusopetuslain alaisuuteen, kun taas opiskeluhuollollista tukea säätelee oppilas- ja opiskelijahuoltolaki. Molemmissa edellytetään monialaista yhteistyötä ja opiskeluhuollollista ammattihenkilöstöä. Tämä saattaa aiheuttaa tilanteita, joissa ei ole helppo tunnistaa kumman lain alaisuudessa liikutaan. Esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen osalta tuen asiat kuuluvat lisäksi varhaiskasvatuslain alaisuuteen, mikä tulee ottaa opiskeluhuollon suunnittelussa huomioon esikoululaisten osalta.

Pedagoginen tiimi

Esiopetusyksiköissä toimii oppimisen tuen moniammatillinen ryhmä eli pedagoginen tiimi, jossa käsitellään säännöllisesti lasten oppimisen tukeen liittyviä asioita. Pedagoginen tiimi kokoontuu tarpeen vaatiessa ja siihen kuuluvat yksikön johtaja, esiopetusryhmän opettaja sekä konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Pedagogisesta tiimistä tehdään muistio.

Perusopetuksen kouluilla toimii oppimisen tuen moniammatillinen ryhmä eli pedagoginen tiimi, jossa käsitellään säännöllisesti koulunkäyntiin ja oppimisen tukeen liittyviä asioita. Lukiossa tästä tiimistä ei käytetä nimitystä pedagoginen tiimi. Pedagoginen tiimi kokoontuu tarpeen vaatiessa. Tiimin tarkoituksena on etsiä keinoja tukea oppilaan tai oppilasryhmän koulunkäyntiä parhaalla mahdollisella tavalla. Se on ennaltaehkäisevä sekä yhteistyöpainotteinen matalan kynnyksen työryhmä. Pedagogisen tiimin kokouksesta tehdään tilanteen mukaan yleinen ja/tai oppilaskohtainen muistio.

Opettaja ilmoittaa laaja-alaiselle erityisopettajalle tai rehtorille tarpeestaan tuoda oppilaan asia pedagogiseen tiimiin. Ennen sitä opettaja on ollut yhteydessä oppilaan huoltajiin käsiteltävästä asiasta. Huoltajalle tarjotaan aina mahdollisuutta osallistua pedagogiseen tiimiin. Myös huoltaja tai oppilas voi pyytää asian käsittelyä pedagogisessa tiimissä. Rehtori tai laaja-alainen erityisopettaja kutsuu pedagogiseen tiimiin henkilöitä koolle sen mukaan, keitä oppilaan asia koskee. Pedagogisessa tiimissä on aina moniammatillinen edustus. Paikalla voi olla esim. luokanopettaja/luokanvalvoja, laaja-alainen erityisopettaja, erityisopettaja, rehtori, koulupsykologi, koulukuraattori ja kouluterveydenhoitaja sekä muita asiantuntijoita tarpeen mukaan. Pedagogisen tiimin kokoontumisista kirjataan kunkin koulun lukuvuosisuunnitelmassa. Tiimin kokoontumiskutsu kulkee asianosaisille sähköpostin tai Wilman välityksellä. Huoltajille pedagogisen tiimin kokoontumisesta ja toiminnasta ilmoitetaan lukuvuositedotteessa ja/tai rehtorin kuukausitiedotteessa tai Wilmassa tai henkilökohtaisesti.

Mikäli oppimisen tuen palaverissa nousee esille selkeästi opiskeluhuollollista asiaa, voidaan sopia erikseen pidettävästä yksilöllisen opiskeluhuollon palaverista tai käsitellä asia oppimisen tuen palaverissa, mutta kirjata asia opiskeluhuoltokertomukseen. Opiskeluhuollollista asiaa ei kirjata oppimisen tuen lomakkeelle.

Tuen tarpeen kartoitus

Opetusyksikkökohtaiseen yhteisölliseen opiskeluhuoltoon kuuluu kouluyhteisön hyvinvointiin liittyvien asioiden tarkastelu. Pedagoginen tiimi puolestaan suunnittelee ja tarkastelee tuen tarpeita ja tukitoimien riittävyyttä.

Oppimisen tuen ja opiskeluhuollon asioita käsitellään seuraavilla tavoilla:

OPPIMISEN TUEN MONIAMMATILLINEN RYHMÄ
ELI PEDAGOGINEN TIIMI

- kun käsitellään perusopetuslain mukaista **oppimiseen liittyvää tukea: tuen suunnittelu, tuen toimivuuden arviointi, tuen tasot ja tukimuodot**
- huoltaja saa aina tiedon, kun oppilaan asiaa käsitellään. Oppimisen tuen asioihin ei kuitenkaan tarvita huoltajan suostumusta.
- käsittelee pedagogiset arviot ja pedagogiset selvitykset
- tuen aloittaminen, jatkaminen tai lopettaminen kirjataan pedagogisiin asiakirjoihin sekä oppilastietoihin (erityisen tuen päätökset tekee rehtori)
- asiat/asiakirjat ovat salassa pidettäviä
- pedagogiset asiakirjat ovat opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä tietoa ja ne saa/pitää siirtää esiopetuksen/koulujen ja opetuksen järjestäjien välillä

YKSILÖLLINEN MONIALAINEN
OPISKELUHUOLTO

- kun käsitellään oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaista **opiskeluhuollollista tukea**
- opiskeluhuollollisten asioiden käsittelyyn ja asiantuntijoiden läsnäoloon pyydetään oppilaan/huoltajan suostumus ja ne kirjataan opiskeluhoitokertomukseen
- oikeus konsultoida muita asiantuntijoita
- asiat/asiakirjat ovat salassa pidettäviä ja niitä välitetään vain suostumuksella

Esiopetuksessa opettajat seuraavat ryhmänsä lasten tuen tarpeita ja mahdollisia huolen aiheita yhteistyössä konsultoivan varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Mikäli lapsella on tarve tehostettuun/erityiseen tukeen esiopetuksessa, laaditaan pedagoginen arvio/selvitys ennen pedagogisen tiimin palaveria.

Tehostetun tuen aloittaminen esiopetuksessa perustuu pedagogiseen arvioon. Lapsen esiopetuksen opettaja sekä varhaiskasvatuksen konsultoiva erityisopettaja/laaja-alainen erityisopettaja laativat pedagogisen arvion yhteistyössä vanhempien kanssa. Tarvittaessa opiskeluhuollon asiantuntijat voivat osallistua arvion tekemiseen, jotta saadaan käsitys lapsen kokonaistilanteesta. Tehostetun tuen alkamispäivä ja lapselle järjestettävä tuki kirjataan lapsen esiopetussuunnitelmaan.

Mikäli tehostetun tuen antamisesta huolimatta lapsen kehitys ei etene toivotulla tavalla, aloitetaan pedagogisen selvityksen valmistelu erityisen tuen päätöstä varten. Lapsen esiopetuksen opettaja sekä varhaiskasvatuksen konsultoiva erityisopettaja/laaja-alainen erityisopettaja laativat pedagogisen selvityksen. Pedagogisen selvityksen sisältö käydään läpi vanhempien kanssa keskustelussa. Erityisen tuen päätöksen tekee sivistysjohtaja.

Erytisen tuen pedagogiset tavoitteet ja toimet suunnitellaan Henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan, HOJKS:iin yhteistyössä huoltajan, esiopetuksen opettajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan/laaja-alaisen erityisopettajan kanssa. Suunnitelman tekoon voi tarvittaessa osallistua opiskeluhoollon asiantuntijoita, jolloin saadaan kokonaiskuva lapsen tuen tarpeesta ja tarvittavista tukitoimista.

Esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen osalta tehostetun ja erityisen tuen aloittaminen perustuu tuen tarpeen arvioon. Tuki tulee yhteen sovittaa esiopetuksessa annettavan tuen kanssa ja se kirjataan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan. Erytisen tuen hallintopäätökset tulee tehdä erikseen sekä varhaiskasvatustlain että perusopetuslain puitteissa, kun esikoululainen on myös täydentävässä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatustlain mukaisen hallintopäätöksen täydentävän varhaiskasvatuksen osalta tekee täydentävän varhaiskasvatusyksikön johtaja ja perusopetuslain mukaisen hallintopäätöksen esiopetuksen osalta tekee sivistysjohtaja.

Perusopetuksessa opettajat tarkastelevat vuosittain oman opetettavan ryhmänsä osalta tukitoimia ja mahdollisia huolenaiheita. Opettaja käy keskustelua luokkakohtaisista tuen tarpeista ja tuen suunnittelusta rehtorin ja laaja-alaisen erityisopettajan kanssa.

Tehostetun tai erityisen tuen asioita käsitellään oppimisen tuen palavereissa. Tukeen liittyvät palaverit kirjataan pedagogisiin asiakirjoihin ja kirjaaminen on tarpeellista vain, kun käsitellään tuen aloittamista, jatkamista tai lopettamista. Oppimissuunnitelman ja HOJKS:n tarkistamiset ja päivittämiset kirjataan itse asiakirjaan.

Kun kysymyksessä on selkeästi opetukselliseen tukeen liittyvä asia, kirjaaminen tapahtuu pedagogisiin asiakirjoihin. Kirjaaminen on pääasiassa opetuksen suunnittelemiseen ja järjestämiseen liittyvien asioiden kirjaamista. Opiskeluhoollolliset asiat, yleensä oppilaan yleiseen hyvinvointiin tai huolen aiheisiin liittyen, kirjataan opiskeluhoollotokertomukseen. Epäselvissä tilanteissa kirjaamisesta sovitaan huoltajan kanssa.

Tehostetun ja erityisen tuen sekä muun opetuksellisen tuen antaminen tai siihen liittyvien asioiden käsitteleminen ja kirjaaminen ei edellytä oppilaan tai huoltajan suostumusta, vaikka yhteistyön merkiksi pedagogisiin asiakirjoihin huoltajan allekirjoitus voidaan pyytää. Yksittäisen lapsen/oppilaan opiskeluhoollot vaatii aina oppilaan tai huoltajan kirjallisen suostumuksen.

2.5 Yhteistyö oppilaan ohjauksessa, koulutuksen siirtymävaiheessa sekä jatko-opintojen suunnittelussa

Oppilaan ohjaus

Oppilailla ja opiskelijoilla on oikeus saada opetuksen lisäksi ohjausta. Ohjaustoiminta voidaan jakaa kolmeen osa-alueeseen, jotka ovat oppilaan kasvun ja kehityksen tukeminen, opintojen ohjaus sekä ura- ja elämänsuunnittelun ohjaus.

Opinto-ohjaajat osallistuvat tarpeen mukaan yhteisölliseen opiskeluhoollot ja heidät voidaan kutsua myös yksilökohtaisen opiskeluhoollotryhmän asiantuntijajäseniksi. Opiskeluhoollollisena yhteistyönä opinto-ohjaajien kanssa voidaan suunnitella oppilaiden opintokokonaisuuksia siten, että he psyykkisistä ja fyysisistä

rajoitteista huolimatta selviytyvät oppivelvollisuudestaan. Yleensä opinto-ohjaajien asiantuntemusta tarvitaan, kun asiantuntijaryhmässä käsitellään opiskeluhuollollisen tuen tarpeessa olevan oppilaan jatko-opintomahdollisuuksia ja soveltuvuutta tietyille aloille. Opinto-ohjaaja tuo suunnittelutyöhön arvokasta tietoa esimerkiksi suunniteltujen opintojen psyykkisistä ja terveydellisistä vaatimuksista.

Nivelvaiheyhteistyö

Nivelvaiheessa oppija siirtyy uuteen kasvu- ja oppimisympäristöön: ensin kotoa, kerhosta, perhepäivähoidosta tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, sitten esiopetuksesta alakouluun, alakoulusta yläkouluun ja yläkoulusta toisen asteen opintoihin.

Nivelvaiheyhteistyön tavoitteena on tarjota ja turvata oppijalle mahdollisimman hyvä aloitus uudessa kasvu- ja oppimisympäristössä. Tavoitteena on myös luoda ehyt ja johdonmukainen jatkumo koko oppimispolulle.

Esiopetusyksiköt ja koulut tekevät yhteistyötä keskenään nivelvaiheissa. Hyvä käytäntö ovat lähettävän ja vastaanottavan koulun sekä oppijan että huoltajan kanssa pidettävät nk. siirtopalaverit, joissa opetuksen ja opiskeluhuollon järjestämistä koskeva tarpeellinen tieto välitetään tulevaan kouluun. Tietoa voidaan siirtää myös muilla tavoin. Nivelvaiheyhteistyön avulla pyritään oppijalle turvaamaan mahdollisimman hyvä siirtymä esiopetuksesta kouluun, alakoulusta yläkouluun ja yläkoulusta toisen asteen opintoihin.

Jatko-opintojen suunnittelu

Perusopetuksen ja toisen asteen nivelvaiheessa oppilaat suuntautuvat jatko-opintoihin ja tekevät päätöksiä koulutus- ja uravalinnoistaan. Siirtymä edellyttää suunnitelmallista ja monialaista yhteistyötä. Jatko-opintojen suunnittelemiseksi oppilaiden tutustumiset toiselle asteelle sekä toisen asteen asiantuntijoiden vierailut koululla aloitetaan jo 8.luokan aikana. Vanhempainiltojen teemat käsittelevät jatko-opintoja. Oppilaanohjaaja käy ohjauskeskusteluja jokaisen oppilaan kanssa ja tarvittaessa keskusteluihin osallistuu myös huoltaja. Yhteistyössä oppilaanohjaaja ja terveydenhoitaja huomioivat oppilaiden terveydelliset seikat, joilla voi olla vaikutusta ammatinvalintaan. Oppilaanohjaaja voi ohjata oppilaan ammatinvalintapsykologille, jos se katsotaan tarpeelliseksi.

2.6 Tiedottaminen

Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedotetaan oppilaille ja opiskelijoille sekä huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille. Huittisten kaupungissa yhteisöllistä ja oppijoiden hyvinvointia sekä terveyttä edistävää opiskeluhuollon järjestämistä toteutetaan kolmella tasolla. Tiedottamisesta vastaa opiskeluhuollon toimintaa koordinoiva taho toimintansa ja tehtävänsä mukaisesti. Yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa tiedottaminen on vastuuhenkilön tehtävä. Tiedottamisen tavoitteena on saavuttaa kohderyhmä mahdollisimman kattavasti ja tiedottamisessa tavoitellaan ajantasaisuutta ja selkeyttä. Tiedottaminen huomioidaan opiskeluhuollon toiminnan suunnittelussa, järjestämisessä sekä palvelujen toteuttamisessa. Opiskeluhuollosta vastaavat ammattihenkilöt ovat tiedottamisessa aloitteellisia. Tiedottamisessa tulee huomioida mahdollisuuksien mukaan yhdenvertaisuus huomioiden esimerkiksi selkokielen tarve ja monikielisyys.

3 Opiskeluhuollon kokonaistarve ja palvelut

Opetuksen ja koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten kerätään yksikkökohtaisesti tiedot opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävistä opiskeluhuollon palveluista. Opiskeluhuollon yksikkökohtainen arvio ja tiedot käytettävissä olevista opiskeluhuollon palveluista käsitellään koulutuksenjärjestäjän monialaisessa opiskeluhuollon ohjausryhmässä. Määräykset opiskeluhoitopalveluista valmistelee Opetushallitus yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa.

Järjestäjätaho ilmoittaa yksikkökohtaisesti Satakunnan hyvinvointialueelle opiskeluhuollon kokonaistarpeen sekä tiedot käytettävissä olevista opiskeluhuollon palveluista. Kokonaistarve tarkastetaan ja ilmoitetaan vähintään kerran opiskeluhoitosuunnitelman voimassaolon aikana sekä tilanteissa, joissa järjestäjän toiminnassa tapahtuu merkittäviä opiskeluhuollon järjestämiseen tai toteuttamiseen liittyviä toiminnallisia muutoksia. Satakunnan hyvinvointialueen opetuksen ja koulutuksen järjestäjät ovat valmistelleet yhteistyössä kokonaistarpeen ilmoittamisen periaatteet ja tavan.

Kokonaistarpeen arvioimiseksi on opiskeluhoitosuunnitelman yhteisessä valmistelussa luotu malli, jota käyttämällä opetuksen ja koulutuksen järjestäjät arvioivat tarvetta yhdenmukaisin kriteerein. Arviossa hyödynnetään valtakunnallisia mitoituksia ja suosituksia. Yksikkökohtainen arvio ilmoitetaan opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti ammattiryhmittäin henkilötyövuosina.

3.1 Opiskeluhuollon tarvearvio

Opiskeluhuollon kokonaistarpeen arvioinnissa otetaan huomioon

1. yksikön oppilas- tai opiskelijamäärä, josta erotetaan
2. tehostettua ja
3. erityistä tukea saavien oppilaiden määrä ja lukiossa opiskelijat, joilla on kirjattuna tukitoimia henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan sekä
4. maahanmuuttajataustaiset oppilaat ja opiskelijat.

Näistä tiedoille 2–4 on sovittu opetuksen ja koulutuksen järjestäjien yhteiset kertoimet, jotka ilmoitetaan liitteessä 1. Järjestäjien perusyksikkökohtaiset oppilas- ja opiskelijamäärätiedot kirjataan suunnitelman liitteessä 1 olevaan taulukkoon 20.9. tilanteen mukaisesti opiskeluhoitosuunnitelman valmisteluvaiheessa ja tarkistamisen yhteydessä.

Taulukon tietoja täydennetään tarvittaessa yksikkökohtaisin sanallisin kuvauksin seuraavista toimintaympäristön ja oppimisyhteisön tarpeista tai yksikköä koskevan seurantatiedon perusteella:

- yksikön koko, sijainti ja toimipaikkojen määrä
- väestöindikaattoritiedot (lapset, lapsiperheet ja nuoret, koulutustaso, työllisyystilanne, palvelutarpeet)

- oppilaiden ja opiskelijoiden indikaattoritieto (esimerkiksi koulualueen lastensuojelulaitokset, oppijoiden ohjauksen tarve tai terveydelliset tekijät, koulupoissaolo, puuttumisen toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemisessä)

3.2 Käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Opiskeluhoitopalveluita ovat koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, kuraattoripalvelut sekä psykologipalvelut. Opiskeluhoitopalveluista on kerrottu tarkemmin tämän opiskeluhoitosuunnitelman luvussa 2.2.

3.3 Opiskeluhoitopalveluiden järjestäminen

Satakunnan hyvinvointialue päättää opiskeluhoitopalveluiden järjestämistavan eri koulutusasteilla. Opiskeluhoitopalvelut tuotetaan alueille perhekeskuksien tehtävissä.

Esiopetusta järjestetään sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen yhteydessä. Esiopetuksen opiskeluhoitopalvelut voidaan järjestää terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina helposti saavutettavina ja keskitettyinä palveluina varhaiskasvatuksen yksikössä tai koulussa. Esiopetuksen terveydenhuolto järjestetään lastenneuvolassa.

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa oppilaiden ja opiskelijoiden psykologi- ja kuraattoripalvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna kouluissa ja lukioissa. Lukioiden opiskeluterveydenhuolto voidaan järjestää myös keskitetysti, kunhan se on helposti opiskelijoiden saavutettavissa. Opetuksen järjestäjät osoittavat hyvinvointialueelle opiskeluhoitopalveluiden järjestämiseen soveltuvat tilat. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määräajassa ja siten että palvelut ovat helposti saatavilla.

Huittisissa perheneuvolan psykologipalvelu on osa esiopetuksen opiskeluhoitopalvelua. Psykologi toimii asiantuntijana myös esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen osalta ja edustaa lapsen kehityksen, tunne-elämän ja oppimiskyvyn asiantuntemusta. Psykologi on keskeinen toimija esiopetuksen yhteisöllisessä monialaisessa opiskeluhoitopalvelussa sekä yksilökohtaisessa opiskeluhoitoryhmässä.

4 Hyvinvoinnin johtaminen ja opiskeluhoitoryhmät

4.1 Monialainen opiskeluhoitopalvelun ohjausryhmä

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 14 §:n mukaan koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoitopalvelun yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhoitopalvelun ohjausryhmä. Ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen taikka sille asetetut tehtävät voi hoitaa muu tehtävään soveltuva ryhmä.

Satakunnan hyvinvointialueen Keski- ja Etelä-Satakunnan (KESA) perhekeskusalueen kunnat ovat päättäneet 6.2.2023 muodostaa koulutuksen järjestäjien yhteisen monialaisen opiskeluhoollon ohjausryhmän. KESA-alueen kuntia ovat Eura, Eurajoki, Harjavalta, Huittinen, Kokemäki, Nakkila ja Säskylä. Ohjausryhmän jäseniä ovat em. kuntien sivistysjohtajat sekä KESA-perhekeskusalueen päällikkö, kuraattorien ja kouluterveydenhoitajien esihenkilö sekä johtava koulupsykologi.

4.2 Opiskeluhoollon ohjausryhmän toiminnan periaatteet

Monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä vastaa koulutuksenjärjestäjän opiskeluhoollon suunnitelman päivittämisestä, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Ryhmän keskeisenä tehtävänä on myös opiskeluhoollon järjestämiseen liittyvän tiedon välittäminen koulutuksenjärjestäjien ja hyvinvointialueen kesken sekä moniammatillisen yhdyspintatyöskentelyn tuki ja palveluprosessien kehittäminen.

Ohjausryhmä arvioi säännöllisesti opiskeluhoollon toteutumista ja vaikuttavuutta. Kerätyn tiedon pohjalta ohjausryhmä linjaa keskeisimmät kehittämiskohteet ja niitä koskevat toimenpiteet.

4.3 Yksikkökohtaisten monialaisten opiskeluhoolloryhmien toiminnan periaatteet

4.3.1 Esiopetuksen monialainen opiskeluhoolloryhmä

Esiopetuksen kaikki opiskeluhoolloryhmät ovat monialaisia ja jokaisella ryhmällä on omat tehtävänsä ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano.

Opiskeluhoollon on tärkeä osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Yhteisöllisessä opiskeluhoollotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään esiopetusyhteisön ja ryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan esiopetusympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen, neuvolan sekä muiden kunnan ja hyvinvointialueen lasten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Lasten ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä opiskeluhoollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Yhteisöllinen opiskeluhoollon luo esiopetuksessa edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennaltaehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä. Yhteisöllisestä opiskeluhoollosta tiedotetaan huoltajia erillisellä kirjeellä ja heillä on mahdollisuus ilmaista omia ajatuksiaan ja toiveitaan esiopetuksen toiminnasta joko suullisesti, kirjallisesti tai osallistumalla yhteisöllisen oppilashuolloryhmän palaveriin.

Esiopetuksen yhteisöllinen opiskeluhoolloryhmä kokoontuu esiopetusyksiköissä vähintään kerran lukuvuoden aikana.

Opiskeluhooltoryhmän kokoonpano Huittisten esiopetuksessa:

- Esiopetuksen opiskeluhooltoryhmää johtaa esiopetusyksikön johtaja/rehtori ja sijaisena johtajan varahenkilö.
- Opiskeluhoollon henkilöstöstä siihen kuuluvat esiopetuksen opettaja, varhaiskasvatuksen konsultoiva erityisopettaja / laaja-alainen erityisopettaja, perheneuvolan psykologi, lastenneuvolan terveydenhoitaja, kuraattori ja perhepalveluiden sosiaalityöntekijä.
- Erikseen kuultavia asiantuntijoita voivat olla esimerkiksi huoltajien, ruokapalvelujen, koulumatkakuljetusten ja poliisin edustajat sekä lääkäri.

Esiopetusyksikön johtaja/rehtori ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja/laaja-alainen erityisopettaja vastaavat yhteistyössä kokoontumisaikataulun suunnittelusta ja kokousten järjestämisestä.

Johtaja/rehtori vastaa yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan/laaja-alaisen erityisopettajan kanssa esiopetuksen yhteisöllisen opiskeluhooltoryhmän kokousmuistion laadinnasta. Johtaja/rehtori valvoo säädösten noudattamista ja sovittujen toimenpiteiden toteutumista.

Johtajan/rehtorin johdolla opiskeluhooltoryhmä arvioi omaa toimintaansa säännöllisesti vuosittain keväällä kokoontuvassa esiopetuksen yhteisöllisessä opiskeluhoollon palaverissa.

4.3.2 Perusopetuksen monialainen opiskeluhooltoryhmä

Koulukohtainen monialainen opiskeluhooltoryhmä vastaa koulun opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmän toiminnasta vastaa rehtori tai koulunjohtaja ja sen jäseniä ovat hänen lisäksi esimerkiksi koulupsykologi, koulukuraattori, erityisopettaja ja terveydenhoitaja, oppilaanohjaaja, opettajien edustaja, oppilaiden edustaja, vanhempainyhdistyksen edustaja sekä tarvittaessa erikseen mukaan kutsuttavat asiantuntijajäsenet. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttaminen ja kehittäminen. Opiskeluhooltoryhmä arvioi toimintaansa säännöllisesti tarkastelemalla perusopetuksen laadun arvioinnista nousevia opiskeluhooltoon liittyviä tuloksia sekä muuta arviointimateriaalia (esim. Koulun hyvinvointiprofiili). Arviointi tehdään Huittisten kaupungin sivistyspalveluiden arviointisuunnitelman mukaisesti.

Huittisten kaupungissa koulukohtaista opiskeluhooltotyötä tehdään yhteisöllisissä opiskeluhooltoryhmissä, jotka suunnittelevat oman koulun yhteistä toimintaa, oppimisympäristön hyvinvointia ja pyrkivät vahvistamaan yhteisöllistä toimintatapaa. Työhön kuuluu koko yhteisön, yksittäisten luokkien ja ryhmien hyvinvoinnin kehittäminen, seuraaminen ja arviointi. Työssä otetaan huomioon ja edistetään oppimisympäristön terveellisyttä, turvallisuutta, sosiaalista vastuullisuutta ja esteettömyyttä. Opiskeluhooltoryhmän tehtävänä on antaa opettajille ja huoltajille välineitä lapsen ja nuoren koulunkäyntiin, kasvatukseen ja kehitykseen liittyvissä asioissa.

Yhteisöllistä opiskeluhoitoa johtaa ja opiskeluhoitoryhmän koolle kutsuu koulun rehtori tai koulunjohtaja. Koulukohtainen yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä kokoontuu vähintään kerran lukuvuodessa. Koulukohtaisissa lukuvuosisuunnitelmissa kirjataan, miten opiskeluhoitoryhmästä ilmoitetaan huoltajille ja ryhmään kutsuttaville tahoille.

Yleisiä asioita opiskeluhoitoryhmän käsiteltäväksi voi tuoda monialainen opiskeluhoiton ohjausryhmä, koulun henkilökunta, oppilas tai hänen huoltajansa tai joku muu yhteistyötaho ottamalla yhteyttä opiskeluhoitoryhmään kuuluvaan henkilöön. Hän voi myös tulla esittämään asiansa opiskeluhoitoryhmään. Opiskeluhoitoryhmiin voidaan kutsua muita asiantuntijoita tai yhteistyötahoja tarpeen mukaan. Asiantuntijoina voivat toimia esim. vastaava kuraattori, nuorisotoimen edustaja, lasten ja/tai nuorten psykiatrian edustaja tai poliisi. Yhteisöllisessä opiskeluhoitossa voidaan käsitellä esimerkiksi järjestyssääntöjä, turvallisuuden liittyviä asioita, opiskeluhoiton palveluista tiedottamista, opiskeluhoiton toimivuuden arviointia, hyvinvointiin liittyviä hankkeita ja teemapäiviä.

4.3.3 Lukion monialainen opiskeluhoitoryhmä

Oppilaitoskohtainen monialainen opiskeluhoitoryhmä vastaa lukion opiskeluhoiton suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta sekä arvioinnista. Ryhmän toiminnasta vastaa rehtori ja sen jäseniä voivat olla koulupsykologi, koulukuraattori, terveydenhoitaja, opinto-ohjaaja, opettaja jäsen, opiskelijoiden edustaja, huoltajien edustaja tai erityisasiantuntija. Ryhmän tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin sekä muun yhteisöllisen opiskeluhoiton toteuttaminen ja kehittäminen. Ryhmä huolehtii oppimisympäristön sekä oppilaitoksen opiskelijoiden ja henkilökunnan fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Opiskeluhoitotyöryhmä arvioi toimintaansa esim. Kouluhyvinvointi-tutkimuksen tulosten perusteella.

Yhteisöllinen opiskeluhoitotyöryhmä kokoontuu kerran lukuvuodessa. Sen kokoonkutsujana toimii rehtori. Ryhmä suunnittelee koko oppilaitoksen yhteistä toimintaa, opiskeluympäristön hyvinvointia ja pyrkii vahvistamaan yhteisöllisyyttä. Yleisiä asioita ryhmän käsiteltäväksi voi tuoda ohjausryhmä, oppilaitoksen henkilökunta, opiskelija tai hänen huoltajansa tai muu yhteistyötaho. Muita mahdollisia yhteistyötahoja voivat olla esim. nuorisotoimi, terveydenhuolto, sosiaalitoimi, poliisi.

5. Toimenpiteet yhteisöllisen työn edistämiseksi

Yhteisöllisen opiskeluhoiton tavoitteena on oppijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Yhteisöllinen opiskeluhoito on toimintaa, jonka avulla seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä. Lisäksi edistetään mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä. Esiopetusyksikköjen ja koulujen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu yhteisöjen hyvinvoinnista.

Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä Satakunnan hyvinvointialueen, oppijoiden, huoltajien ja muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Esiopetus- ja kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden johtaminen, seuraamisen käytännöt ja keskeiset toimintatavat on kuvattu tämän opiskeluhoitosuunnitelman luvussa 4.

5.1 Poissaolojen ennaltaehkäisy, puuttuminen ja suunnitelmallinen seuranta

Poissaolojen ennaltaehkäisy, puuttumisen ja seurannan tavoitteena on sekä yhteisöllisesti että yksilötasolla tukea oppilaiden ja opiskelijoiden kiinnittymistä kouluun ja opiskeluun. Tämä on tärkeää, koska pitkittyneet poissaolot ovat yhteydessä heikentyneeseen hyvinvointiin ja oppimistuloksiin.

Huittisten kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelman luvussa 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen ja luvussa 5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä kuvataan tarkemmin poissaolojen ennaltaehkäisyyn, suunnitelmalliseen seurantaan ja puuttumiseen sekä kouluun kiinnittymiseen liittyvät toimintatavat.

Perusopetuslain mukaan oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä myönnetty vapautusta. (POL 26§) Poissaoloja ennaltaehkäistään luomalla oppilaalle turvallinen ja viihtyisä kouluympäristö.

Huoltajalla on velvollisuus ilmoittaa koululle oppilaan poissaolosta mahdollisimman pian ensimmäisen poissaolopäivän aamuna. Huoltajan tulee ilmoittaa poissaolon syy luokanopettajalle/luokanvalvojalle tai ryhmänohjaajalle. Poissaolot kirjataan Wilmaan.

Opetusryhmästä vastuussa oleva opettaja seuraa säännöllisesti oppilaiden poissaoloja ja kiinnittää huomiota poissaolojen mahdolliseen säännönmukaisuuteen: poissaolojen toistumiseen esim. samana viikonpäivänä, samasta aineesta tai saman opettajan tunnilta. Runsaisiin poissaoloihin puututaan heti ja ryhdytään koulunkäyntiä tukeviin toimenpiteisiin.

Alakoulujen poissaoloihin puuttumisen malli löytyy liitteeltä 2 ja yläkoulun liitteeltä 3.

Opiskeluhoito on osa lukion toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia, terveyttä ja sosiaalista vastuullisuutta. Lisäksi edistetään ja seurataan opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013, 3 ja 4 §).

Lähtökohtina ovat opiskelijan osallisuus, myönteinen vuorovaikutus sekä aikuistuvan nuoren itsenäistymisen tukeminen. Huoltajien mahdollisuutta osallistua yhteistyöhön tuetaan. Poissaolojen ennaltaehkäisemisessä tämä tarkoittaa läsnäoloa vahvistavan ilmapiirin luomista ja läsnäoloa vahvistavasta tavasta toimia kaikessa vuorovaikutuksessa opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Poissaoloihin liittyvät yksilöllisen opiskeluhoillon toimenpiteet toteutuvat opetushenkilöstön tehtävissä.

ryhmänohjaaja

Ryhmänohjaajan tehtävä on seurata säännöllisesti oman ryhmänsä opiskelijoiden poissaoloja ja puuttua niihin yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti. Hän myös seuraa ryhmänsä opiskelijoiden yo-tutkinto-

oikeuden saavuttamista sekä ohjaa omalta osaltaan heitä yo-tutkinnon asioissa. Poissaoloihin puututaan nopeasti ja niiden syihin paneudutaan monialaisesti. Oppivelvollisuuden suorittamisen näkökulmasta huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeää poissaoloihin puuttuessa.

opinto-ohjaaja

Opinto-ohjaaja toimii kiinteässä yhteistyössä ryhmäohjaajien, aineenopettajien, opiskeluhuollon toimijoiden ja huoltajien kanssa. Hän osallistuu aktiivisesti omiin ohjattaviinsa kohdistuvaan opiskeluhuoltotyöhön. Opinto-ohjaaja kutsuu tarvittaessa koolle monialaisen asiantuntijaryhmän opiskelijan tilannetta selvittämään. Tällaiseen kokoukseen osallistuu opiskelija ja oppivelvollisen opiskelijan kyseessä ollessa myös huoltaja.

aineenopettaja

Aineenopettajan tehtävänä on tuoda ryhmäohjaajan tietoon, mikäli opiskelijan toiminta herättää hänessä huolta, esimerkkinä runsaat poissaolot. Oppivelvollisuuden laajenemisen vuoksi aineenopettajan rooli poissaolojen ja oppiaineessa etenemisen seurannassa korostuu.

erityisopettaja

Erityisopettajan tehtävänä on kartoittaa mahdollisia oppimisvaikeuksia sekä ohjata ja auttaa opiskelijoita oppimisvaikeuksiin ja motivaatioon liittyvissä asioissa. Erityisopettaja osallistuu aktiivisesti sekä yhteisölliseen että yksilökohtaiseen opiskeluhuoltotyöhön tapauskohtaisesti resurssien puitteissa.

5.2 Terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin käytänteet

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluiden tarkoituksena on edistää ja seurata kouluyhteisön hyvinvointia sekä oppimisympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Koulun terveydellisten olojen tarkastus ja työpaikkaselvitys tehdään kolmen vuoden välein (Terveystarkastuslaki 16 §). Terveystarkastuksen edustaja organisoii tarkastuksen, jossa ovat tarvittaessa mukana ympäristöterveyspalvelun edustaja, rehtori, kouluterveydenhoitaja- ja/tai lääkäri, työterveyshuollon edustaja, työsuojelun edustaja, koulukuraattori, oppilasedustaja ja kiinteistöhoitaja.

Kouluilla huolehditaan lukuvuosittain riskien ja vaarojen arvioinnista. Riskikartoitus tehdään henkilökunnan toimesta. Kartoituksessa hyödynnetään kouluterveyskyselyjen (THL) ja Hyvinvointiprofiilin tuloksia kouluympäristön osalta. Kartoituksen tulokset kirjataan muistioon ja rehtori ja/tai koulunjohtaja seuraa yhteistyössä tarkastusryhmän kanssa sovittujen korjaus- ja muutostoimenpiteiden toteutumista.

5.2.1 Järjestyssäännöt

Esiopetusikäisten lasten erityistarpeet huomioivan, monipuolisen oppimisympäristön on tarkoitus mahdollistaa lapsille luontaisen leikin sekä motivoida lapsia myös omaehtoiseen oppimiskokemuksiin turvallisessa ympäristössä. Esiopetusryhmät laativat lapsia osallistaen ryhmän omat järjestyssäännöt. Jokainen esiopetusyksikössä työskentelevä on velvollinen huolehtimaan rakennetun ympäristön turvallisuudesta ja tarvittaessa ilmoittamaan havaitsemistaan puutteista yksikön johtajalle ja edelleen huoltohenkilökunnalle.

Järjestyssääntöjen tarkoituksena on varmistaa kouluissa opetukseen osallistuvan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön sekä huolehtia siitä, että oppilas suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyy asiallisesti. Järjestyssäännöillä edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyvyyttä. Sivistysvaliokunta hyväksyy koulukohtaiset järjestyssäännöt. Ne valmistellaan yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden ja huoltajien kanssa ja niitä laadittaessa kuullaan oppilaskuntaa. Järjestyssäännöt löytyvät koulun kotisivuilta, Pedanetistä tai koulun tiedotelehtisestä.

5.2.2 Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Päihteet, kuten tupakka, alkoholi tai huumausaineet, voivat vaikuttaa oppilaan elämään monella tapaa. Kysymyksessä voi olla huoltajan, muun ympäristön tai oppilaan oma päihteiden käyttö. Tietoa päihteidenkäytöstä kerätään mm. kouluterveyskyselyn ja laajennettujen terveystarkastusten kautta. Yhteistyö nuorisotoimen kanssa on tärkeää ajankohtaisen päihdetiedon saamiseksi.

Koulun henkilökunnalle saattaa nousta huoli oppilaan altistumisesta omalle tai läheisten häiritsevälle päihteiden käytölle. Tällöin asiasta tulee keskustella oppilaan huoltajan kanssa. Lapselle voidaan varata aika kuraattorille tai keskustella asiantuntijaryhmän kanssa tilanteesta, jotta selvitetään, onko lapsen huolelle aiheutta ja millä toimenpiteillä lasta ja huoltajaa olisi mahdollista tukea. Mikäli huoli on suuri ja/tai yhteistyö kodin kanssa ei onnistu, on syytä tehdä lastensuojeluilmoitus. Ilmiselvässä päihteidenkäytössä tai päihtyneenä kouluun tullessa ilmoitetaan huoltajalle ja tehdään välittömästi lastensuojeluilmoitus.

Päihteiden käytöstä ja päihteisiin liittyvistä asenteista tulee keskustella, kun niitä eri oppiaineissa käsitellään sekä niissä tilanteissa, kun ne nousevat muuten esille. Tupakkalain toteutumista valvotaan koulussa ja sen alueella. Tupakoinnista koulun alueella ja kouluaikana seuraa rangaistus. Mikäli tupakointia ei rangaistuksen tai muun toimenpiteen avulla saada loppumaan, poliisiviranomainen voi kirjoittaa oppilaalle tupakointirikkomuksesta sakon.

5.2.3 Turvallinen ympäristö

Oppijoilla on opetukseen osallistuessaan oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön. Lähtökohtana on yhteinen vastuu ja huolenpito jokaisen hyvästä ja turvallisesta koulupäivästä. Kasvatustyö ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu koulun kaikille aikuisille tehtävästä riippumatta. Koulutyön järjestämisessä otetaan huomioon kaikkien oppijoiden tarpeet, edellytykset ja vahvuudet. Huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävä yhteistyö tukee tässä onnistumista.

Pedagoginen turvallisuus muodostuu turvallisesta kasvu- ja oppimisympäristöstä, siinä toimivista oppijoista ja aikuisista sekä heidän välisistään verkostoista ja toiminnasta. Fyysisen kasvu- ja oppimisympäristön turvallisuuteen kuuluu tarkoituksenmukainen, turvallinen ja terveellinen ympäristö kokonaisuudessaan: rakennukset, rakenteellinen turvallisuus ja niiden tekniset järjestelmät sekä välitön lähiympäristö ulkoilu- ja välituntipihoineen, liikennealueineen, liikunta-alueineen ja lähimetsineen.

Ulkoilua varten esiopetuksessa tulee järjestää riittävä valvonta lapsille ja henkilöstön tulee olla lasten lähellä valvomassa. Turvallista ulkoilua varten henkilöstö on luonut lasten kanssa yhteiset pihäsäännöt. Vastuulliseksi valvojaksi käy vain kasvatusvastuussa oleva työntekijä. Valvonnan painopisteen tulee olla ennakoivassa toiminnassa.

Perusopetuksessa huolehditaan siitä, että oppilaiden valvonta on riittävää välitunneilla ja muissa tilanteissa.

5.2.4 Turvallisuuskansion laadinta

Kaikki esiopetuksen ja koulun turvallisuusasiakirjat ja turvallisuuteen liittyvät suunnitelmat kootaan turvallisuuskansioon. Turvallisuuskansion säilytyksestä ja käytöstä on laadittava selkeät ohjeet, jotta se on tarvittaessa helposti saatavilla. Turvallisuuskansio toimii samalla myös perehdytyskansiona, jossa on kaikki toimintaohjeet. Jokaisen henkilökunnan jäsenen tulee kirjata turvallisuuskansio luetuksi lukuvuoden alussa. Kansion sisältö on joiltakin osin ei-julkista. Turvallisuuskansiossa tulee olla:

- 1.Yhteystiedot
- 2.Turvallisuusorganisaatio
- 3.Henkilöstön perehdyttämisasiakirja
- 4.Harjoitusten ja koulutustapahtumien järjestämissuunnitelma
- 5.Riskien arvioinnin tuloksena syntyvät asiakirjat
- 6.Työterveydellisten olojen selvitys
- 7.Pelastussuunnitelma
- 8.Poliisin laatima pelastussuunnitelmaa täydentävä ohje (ei-julkinen)
- 9.Työsuojelun toimintaohjeet
- 10.Toimintaohjeet äkillisiä vaaratilanteita varten
- 11.Opiskeluhoitosuunnitelma ja sen sisältämä kriisisuunnitelma
 - * tärkeät puhelinnumerot kriisitilanteessa ja ohjeet kriisihälytysketjussa
 - * hätä- ja ensiapuohjeet
 - * konkreettisia selkeitä toimintamalleja erilaisiin kriisitilanteisiin
 - * kuolema-, itsemurha- ja väkivaltatilanne
 - * kriisitilanteiden jälkihoito ja tarvittavasta psykososiaalisesta tuesta huolehtiminen
 - * mielenterveysongelmat
 - * yhteistyö kriisitilanteissa viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa
 - * koulun johtamisjärjestelmän huomioiminen toimintamalleissa
 - * kriisitilanteiden viestintäsuunnitelma
 - * toimenpiteet kriisivalmiuden ylläpitämiseksi
 - * toimintamallit kriisitilanteissa koulun ulkopuolella (retket, tet-harjoittelu ym.)
 - * koulukiusaamisen ehkäisy-suunnitelma
 - * toimintasuunnitelma päihteisiin liittyvissä ongelmatilanteissa
- 12.Viestintäsuunnitelma
- 13.Koulun järjestyssäännöt

5.2.5 Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Oppilaitosten kriisi- ja pelastussuunnitelmat sisältävät suunnitelman väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi.

5.2.6 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa ja yhteistyö

Huittisten kaupungilla on sivistystoimen valmiussuunnitelma, joka sisältää toimintaohjeet varautumiseen erilaisissa kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa. Päivittämisestä vastaa sivistysjohtaja.

Lisäksi jokaisella esiopetus-/varhaiskasvatusyksiköllä on laadittuna turvallisuussuunnitelma, johon on kirjattuna turvallisuus- ja toimintaohjeet erilaisia poikkeus- ja häiriötilanteita varten. Turvallisuussuunnitelmat päivitetään säännöllisin väliajoin. Päivittämisestä vastaavat yksiköiden johtajat.

Oppilaitosten kriisi- ja pelastussuunnitelmat sisältävät toimintaohjeet äkillisten kriisien sekä uhka- ja vaaratilanteiden varalle oppilaitoksessa. Suunnitelmissa on kuvattu opiskeluhuollon rooli turvallisuus-, kriisi- ja vaaratilanteissa.

Turvallisuuden edistämiseen tähtäävien tavoitteiden toteuttamisesta käytännön vastuu on koulun johtajalla. Koulun johtajan tehtävänä on välittää tieto turvallisuuteen liittyvistä epäkohdista ja tarvittavista muutoksista opetuksen järjestäjälle tai muulle asianosaiselle yhteistyötaholle.

Turvallisuusasiakirjojen laatimisesta ja tilojen turvallisuudesta vastaa koulun johtaja yhteistyössä kiinteistönhoidon sekä tarvittavien viranomaisten kanssa. Kriisitilanteessa noudatetaan pelastus- ja kriisisuunnitelmassa kulloisenkin tilanteen mukaisesti määriteltyä työn- ja vastuunjakoa. Siinä määritellään myös psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen, josta päävastuussa on koulun kriisiryhmä. Koulun psykososiaalinen tuki ja jälkihoito tulee kytkeä kunnan järjestelmiin. Henkilökunnan jälkihoito järjestetään työterveyshoidon kautta.

5.2.7 Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet

Perusopetuslain 32 §:ssä ja Huittisten kaupungin koulukuljetusperiaatteissa määritellään ehdot, joiden täytyessä kunta järjestää oppilaille koulukuljetuksen. Koulukuljetusperiaatteet löytyvät Huittisten kaupungin nettisivuilta.

Maksuton koulukuljetus järjestetään perusopetuslain mukaisesti niille esi- ja perusopetuksen oppilaille, joiden koulumatka on viittä kilometriä pitempi. Huittisissa maksuton koulukuljetus järjestetään lisäksi esiopetuksen ja perusopetuksen 1–3 vuosiluokkien oppilaille, joiden koulumatka on yli kolme kilometriä. Alle 13-vuotiaan koulumatka saa odotuksineen kestää korkeintaan kaksi ja puoli tuntia ja 13 vuotta täyttäneen enintään kolme tuntia. Kuljetusta odottavalle oppilaalle on lain mukaan järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Kuljetusetuus koskee oppilaan lähikoulua tai muuta kunnan osoittamaa opetuksen järjestämispaikkaa. Perusopetuksen oppilailla koulukuljetus järjestetään vain väestörekisteriin merkittyyn kotin osoitteeseen.

Esiopetuksen oppilas, joka

- ei osallistu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen, on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen kaikkina esiopetuspäivinä
- osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen vain iltpäivisin, on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen kotoa esiopetukseen
- osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen vain aamuisin, on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen esiopetuksesta kotiin
- osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen sekä aamuisin että iltpäivisin kaikkina esiopetuspäivinä, ei ole oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen
- osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen sekä aamuisin että iltpäivisin vain osaviikkoisesti, on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen niinä päivinä, kun hän ei osallistu täydentävään varhaiskasvatukseen.

Lukion opiskelijoiden osalta maksuttoman kuljetuksen raja on viisi kilometriä. Yli 10 km matkan koulumatkatuki kuuluu Kelan hoidettavaksi, mutta oppilaitos järjestää kuljetuksen ja perii Kelalta sen maksaman avustuksen. Pelkästään lukion opiskelijoille kaupunki ei perusta uusia reittejä.

5.2.8 Ruokailu

Ruokailulla tuetaan oppijoiden tervettä kasvua ja kehitystä. Ruokailun ja päivän aikana mahdollisesti tarjottavien välipalojen järjestämisessä ja ohjauksessa otetaan huomioon kouluruokailun sosiaalinen merkitys, ravitsemus- ja tapakasvatuksen tavoitteet sekä ruokailutauon virkistystehtävä. Erityisruokavaliot huomioidaan ja toteutetaan lääkärintodistuksen/ kouluterveydenhoitajan todistuksen perusteella. Erityisruokavaliosta on tarkempi kirjaus tämän opiskeluhuoltosuunnitelman luvussa 6.3.

6. Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhuolto)

6.1 Yksilökohtainen opiskeluhuolto ja monialainen asiantuntijaryhmä

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tavoitteena on huomioida oppijan yksilölliset tavoitteet oppimisessa, kasvussa ja kehityksessä. Tähän liittyvät yksilöllisten huolenaiheiden ja oppimisen esteiden ennaltaehkäisy sekä varhainen puuttuminen.

Opiskeluhuoltopalvelujen on oltava oppijoiden helposti saavutettavissa. Palvelut on ensisijaisesti järjestettävä esiopetusyksikössä, koulussa tai oppilaitoksessa. Opetuksen tai koulutuksen järjestäjän on tarjottava hyvinvointialueen käyttöön tarkoitukseen soveltuvat tilat palvelujen järjestämiseksi. Jos

opetuksen tai koulutuksen järjestäjän ei ole mahdollista tarjota tarkoitukseen soveltuvia tiloja esiopetusyksiköstä, koulusta tai oppilaitoksesta, hyvinvointialueen on järjestettävä palvelut opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tarjoamissa koulun tai oppilaitoksen välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla tarkoitukseen soveltuvilla tiloilla.

Oppijoille ja huoltajille on annettava tieto käytettävissä olevasta opiskeluhollosta vanhempainiltojen, lukuvuositedotteen ja koulun/kunnan kotisivujen kautta ja heitä on ohjattava hakemaan tarvitsemaan opiskeluhollosta palveluja.

Esiopetuksessa on yksilökohtaisen opiskeluhollosta välineenä käytössä kaksipuolinen Lapset puheeksi -menetelmä. Menetelmän ensimmäinen vaihe eli Lapset puheeksi –keskustelu toimii myös ennaltaehkäisevänä lastensuojelun menetelmänä. Keskustelussa käydään läpi lapsen elämäntilannetta kotona, esiopetuksessa ja vapaa-aikana sekä tunnistetaan lapsen ja perheen vahvuuksia ja haavoittuvuuksia. Keskustelun tarkoituksena on lisätä yhteistä ymmärrystä, tukea lapsen ja perheen pärjäävyyttä sekä löytää yhteisiä toimintatapoja arjen eri ympäristöihin. Keskustelussa pohditaan, miten vanhemmat ja esiopetuksen henkilöstö sekä muut lapsen kanssa toimivat voivat tukea lasta haavoittuvuuksissa ja panostaa vahvuuksiin. Siinä sitoudutaan yhdessä tukemaan lapsen hyvinvointia konkreettisilla teoilla. Lapset puheeksi –keskustelussa tehtävän toimintasuunnitelman kautta perhe voidaan tarvittaessa ohjata Lapset puheeksi –neuvonpitoon eli Lapsiperheteriimiin, mikä Huittisissa järjestetään tapauskohtaisesti koottavana yksittäisen lapsen/perheen asioita käsittelevänä monialaisena asiantuntijaryhmänä. Lapsiperheteriimistä kirjataan yksilöllinen opiskeluhollosta kertomus.

Lapsiperheteriimin toimintaa koordinoi varhaiskasvatuksen konsultoiva erityisopettaja yhteistyössä lastenneuvolan terveydenhoitajien kanssa. Asiantuntijaryhmän koollekutsuminen ja asian käsittely perustuu huoltajan suostumukseen. Huoltajan kanssa täytetään yksilöity kirjallinen Lapsiperheteriimin työlomake, mikä huoltajan allekirjoittamana toimii myös suostumuksena asian käsittelyyn. Lapsiperheteriimiin voidaan kutsua tarvittavia opiskeluhollosta yhteistyötahoja, kuten mm. lastenneuvolan terveydenhoitaja, lastensuojelun tai perheneuvolan työntekijä, psykologi, kuraattori, sosiaalityöntekijä tai muita perheen arjessa vaikuttavia henkilöitä.

Koulussa yksilölliseen opiskeluhollosta kuuluvat oppilaan käynnit terveydenhoitajan, kuraattorin tai koulupsykologin luona ja henkilökohtaiset keskustelut heidän kanssaan sekä opiskeluhollosta yhteistyönä yksittäisen oppilaan ympärille kootut asiantuntijaryhmät.

Opiskeluhollosta toimijat esittäytyvät oppilaille lukuvuoden aikana henkilökohtaisesti. Oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun oppilas on tätä pyytänyt. Kiireellisissä tapauksissa keskustelu on järjestettävä samana tai seuraavana päivänä. Mahdollisuus on järjestettävä myös oppilaan huoltajan tai muun henkilön yhteydenoton perusteella, ellei keskustelun järjestäminen ole jostakin syystä ilmeisen tarpeeton. Psykologin tai kuraattorin on yhteydenoton perusteella arvioitava, onko asia kiireellinen. Mikäli oppilaan tai läheisen yhteydenotto on puhtaasti neuvonpidollinen, ohjauksellinen tai keskustelun järjestäminen katsotaan muuten tarpeettomaksi, sitä ei ole välttämätöntä järjestää. Psykologi tai kuraattori arvioi, millaista tukea ja/tai ohjausta oppilas tarvitsee ja ohjaa hänet tarpeen mukaan saamaan muita opiskeluhollosta palveluita tai tukipalveluita.

Mikäli opiskeluhoillon työntekijä arvioi tai muu henkilöstöön kuuluva on ammatillisessa tehtävässään saanut tietää, että oppilaan oppimisvaikeuksien tai sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi taikka poistamiseksi tarvitaan opiskeluhoillon psykologi- tai kuraattoripalveluita, hänen on otettava viipymättä salassapitosäännösten estämättä yhteyttä opiskeluhoillon psykologiin tai kuraattoriin ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot. Yhteydenotto tehdään ensisijaisesti yhdessä oppilaan kanssa, mutta mikäli yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, oppilaalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä säädettyssä määräajassa. Oppilaan huoltajalle on annettava tieto em. yhteydenotosta.

Kun on tarpeen selvittää yksittäisen oppilaan opiskeluhoollollisen tuen ja palveluiden tarvetta, kootaan monialainen tapauskohtainen asiantuntijaryhmä. Kokoon kutsumisesta vastaa se henkilö, jolle huoli oppilaasta syntyy, tai kenelle huolesta on ilmoitettu, ja hänen tehtävänä on myös arvioida, kenen asiantuntemusta asian käsittelemiseen tarvitaan. Asiantuntijoita voivat olla opettaja, erityisopettaja, opo, rehtori, koulunkäyntiohjaaja, terveydenhoitaja, koululääkäri, kuraattori, koulupsykologi, nuorisotyöntekijä, lasten psykiatrian tai nuorisopsykiatrian edustaja tai sosiaalityöntekijä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki painottaa oppilaan ja hänen huoltajansa itsemääräämisoikeutta ja ryhmän jäsenien läsnäolon on oltava ammatillisesti perusteltua. Asiantuntijoiden nimeäminen tämän ryhmän jäseniksi edellyttää yksilöityä kirjallista suostumusta huoltajalta ja/tai oppilaalta. Oppilaan suostumus riittää, mikäli hänet katsotaan ymmärtävän suostumuksen merkityksen.

Koollekutsuja pyytää suostumuksen ensin suullisesti ja ryhmän kokoontuessa hän pyytää sen vielä kirjallisesti. Suostumus sisältyy yhtenä kohtana opiskeluhoitokertomukseen. Lähtökohtana asiantuntijaryhmän kokoontumisessa on se, että huoltaja on läsnä hänen lapsensa asioita käsiteltäessä. Mikäli huoltajalla ei ole mahdollisuutta osallistua, hän voi käydä koulussa allekirjoittamassa suostumuksen asian käsittelemiseksi ilman hänen läsnäoloaan.

Asiantuntijaryhmän jäsenillä on oikeus pyytää tarpeen tullen neuvoa muilta asiantuntijoilta. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Hänen tehtäviinsä kuuluu ryhmän koolle kutsuminen ryhmän kokoontuessa jatkossa, opiskeluhoitokertomuksen kirjaaminen ja sen asianmukaisesta talletuksesta huolehtiminen.

Alaikäinen voi, ottaen huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muut henkilökohtaiset ominaisuutensa sekä asian laatu, painavasta syystä kieltää huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhoitoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä tietoja, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Viimeksi mainitun arvion tekee opiskeluhoillon henkilöstöön kuuluva sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilö, joka Huittisissa on koulupsykologi.

Mikäli oppilaasta on suuri huoli, jota ei kyetä yhteisöllisellä tai yksilökohtaisella opiskeluhoitotyöllä koulussa helpottamaan, eikä lupaa yksilökohtaisen opiskeluhoitoryhmän kokoon kutsumiselle saada, ilmoitetaan huoli lastensuojeluviranomaisen tietoon.

6.2 Yksilökohtaisen opiskeluhoollon kirjaaminen- opiskeluhooltokertomus

Yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon kuuluu tarpeellisten tietojen kirjaaminen opiskeluhoollon kertomuksiin. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki määrittelee opiskeluhoollolisten asioiden kirjaamista. Perusopetuslaki ottaa kantaa puolestaan siihen, miten kirjataan opetuksen järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvät asiat. Opettajan tulee ottaa huomioon, milloin hän työssään hoitaa opetuksen järjestämistä, opettajan opetukselliseen tehtävään kuuluvaa perusopetuslain säätlemää työtä, ja milloin hän on työssään osa oppilas- ja opiskelijahuoltolain määrittelemää opiskeluhooltotyötä. Opiskeluhooltotyö kirjataan opiskeluhooltokertomukseen.

Kirjaamisvelvoite koskee monialaisen asiantuntijaryhmän toimintaa ja ryhmässä päätettyjen tukitoimien tarpeen kartoittamista, suunnittelua ja toteuttamista. Asiantuntijaryhmässä vastuuhenkilöksi nimetty ryhmän jäsen toimii kirjaajana. Kirjaamisessa tulee noudattaa jatkuvaa muotoa ja etenemistä aikajärjestyksessä. Kirjaamisen sisältöä määrittelee opiskeluhooltokertomus -lomake, joka on laadittu kirjaamista koskevan lainsäädännön pohjalta. Opiskeluhooltokertomukseen on aina tietojen luovuttamisen yhteydessä merkittävä mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella on luovutettu. Arkaluonteisten asioiden käsitteleminen ja kirjaaminen opiskeluhoollossa vaatii nimenomaista suostumusta. Opiskeluhoollon rekisteristä vastaa koululla rekisteriselosteessa mainitut henkilöt.

Opiskeluhooltokertomuksessa pyydetään asian käsittelemiseen kyseisellä kokoonpanolla oppilaalta ja/tai huoltajalta suostumus. Kokoonpanon vaihtuessa sovituista syistä, suostumusta ei tarvitse välttämättä pyytää uudelleen, jos asiasta on yhteisesti oppilaan ja/tai huoltajan kanssa asiantuntijapalaverissa sovittu ja asia on kirjattu kertomukseen.

Kuraattorit, koulupsykologit ja terveydenhoitajat kirjaavat yksilökohtaista opiskeluhoollon koskevat asiat oman työnsä lainsäädännön mukaisesti. Jokainen asiantuntija yksilöllisessä opiskeluhoollon voi tehdä omia muistiinpanojaan. Ne muuttuvat asiakirjaksi, mikäli ne liitetään opiskeluhooltokertomukseen tai niihin viitataan opiskeluhooltokertomuksissa. Itseään koskevia asiakirjoja oppilaalla ja huoltajalla on oikeus pyytää nähtäväkseen.

Laki	Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki	Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki	Oman alan lait	Perusopetuslaki
Toiminta	Opiskeluhooltoryhmät	Monialaiset asiantuntijaryhmät	Terveydenhoitajat, psykologit ja kuraattorit	Oppimisen tuen palaverit
Mihin kirjataan?	Vapaamuotoinen muistio	Opiskeluhooltokertomus	Omat asiakirjat	Oppimisen tuen lomake / pedagogiset asiakirjat

Taulukko 1. Yksilöllisen opiskeluhoollon kirjaaminen

Lapsen sairauden vaatima hoito esiopetuksessa ja täydentävässä varhaiskasvatuksessa

Huittisten kaupungilla on käytössä varhaiskasvatuksen/esiopetuksen lääkehoidon suunnitelman -kaavake. Suunnitelman pohjalta kukin toimintayksikkö suunnittelee lääkehoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet yksittäisen lapsen tarpeen mukaan. Esiopetuksessa annettava lääkehoito on valtaosaltaan luonteeltaan satunnaista ja/tai oireen mukaista lääkehoitoa.

Jos lapsi tarvitsee esiopetuksessa säännöllistä lääkitystä, huoltajat toimittavat lääkärin kirjoittaman ohjeen esiopetusryhmään. Lapsen lääkehoidon suunnitelma laaditaan yhteistyössä lapsen vanhempien, toimintayksikön johdon, lapsen hoidosta vastaavan lääkärin (tai lääkärin valtuuttaman muun terveydenhuollon henkilökunnan) ja lääkehoitoa toteuttavan henkilöstön kanssa. Sovitut asiat kirjataan lapsen lääkehoidon suunnitelmalomakkeeseen ja se liitetään lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan.

Esiopetuksessa voidaan antaa lapsen pitkäaikaissairauden vaatimaa ylläpitolääkitystä tai kuuriluonteista lääkitystä (esim. antibioottihoito) tai äkillisesti sairastuneiden lasten kuume- ja särkylääkitystä ennalta tehdyn suunnitelman ja sopimusten mukaisesti. Muita kuin välttämättömiä lääkkeitä ei lapsille pääsääntöisesti anneta esiopetus- tai varhaiskasvatuspäivän aikana.

Jos lapsi sairastuu esiopetuksessa, siitä ilmoitetaan välittömästi huoltajille ja lapsi tulee hakea pois esiopetuksesta mahdollisimman pian. Jos lapsi sairastuu äkillisesti vakavin oirein, henkilöstö ottaa yhteyttä huoltajaan ja huolehtii lapsen kuljetuksesta lähimmälle terveysasemalle.

Huoltajilla on vastuu lapsen sairauden vaatiman hoidon järjestämisestä ja tarvittavasta jatkohoidosta. Lapsi voi palata esiopetukseen, kun hän jaksaa hyvin osallistua toimintaan eikä tartuntavaaraa ole. Lapsen yleistilan tulee sallia ryhmässä oleminen ulkoiluineen. Tarvittaessa lääkäri tai terveydenhoitaja määrittelee lapsen toipumisajan.

Jokaisen aikuisen on velvollisuus auttaa parhaan kykynsä mukaan, jos lapselle esiopetuksessa tulee hätätilanne kuten epilepsia-kohtaus, insuliinishokki tai vakava allerginen reaktio. Terveydenhuollon ammattilaisen tietämystä tai taitoa ei silloin edellytetä.

Oppilaan lääkehoito

Oppilaalle ei koulupäivän aikana pääsääntöisesti anneta muita kuin välttämättömiä lääkkeitä. Asiasta on säädetty tarkemmin Huittisten kaupungin perusopetuksen lääkehoidon suunnitelmassa, joka on liitetty osaksi tätä opiskeluhoollon suunnitelmaa (liite 4).

Oppijan erityisruokavalio

Huittisten kaupungin esiopetusta järjestävissä varhaiskasvatusyksiköiden ja koulujen ruokahuollossa on ruokavalioiden kartoittamiseksi käytössä lomakkeet erityisruokavalioiden ilmoittamisesta.

Varhaiskasvatyksyksikössä ruokailevan esioppilaan lomakkeena käytetään Erityisruokavalio varhaiskasvatuksessa –lomaketta ja kouluruokalassa ruokailevan oppijan lomakkeena käytetään Ilmoitus erityisruokavaliosta koulussa –lomaketta. Lomakkeet löytyvät kaupungin kotisivuilta.

Oppijat saavat erityisruokavalion mukaiset ateriat, kun erityisruokavalioon on selvät lääketieteelliset tai eettiset perusteet. Huoltaja toimittaa esiopetusryhmään/esiopetusyksikön keittiöön lääkärin, terveydenhoitajan tai ravitsemusterapeutin täyttämän lomakkeen erityisruokavalion tarpeesta. Kouluissa erityisruokavalio-lomake toimitetaan terveydenhoitajalle syyslukukauden alussa. Terveydenhoitaja arvioi ja varmistaa erityisruokavalioiden jatkamisen tarpeellisuuden kunkin lukuvuoden alussa huoltajalta/oppilaalta ja arvioi lääkärintodistuksen tarpeellisuuden ja on yhteydessä ruokapalveluun. Erityisruokavalion oikeellisuus kartoitetaan terveystarkastuksissa ja aina tarvittaessa.

Erityisruokavalion tarve tarkistetaan vuosittain. Huoltajan tulee välittömästi ilmoittaa, mikäli lapsen erityisruokavaliossa tapahtuu muutos.

6.4 Tulkki- ja avustajapalvelut

Oppijalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet. Tulkitsemis- ja ohjaajapalveluiden järjestäminen osana kolmiportaista tukea kuvataan tarkemmin esiopetuksen opetussuunnitelman luvussa 5 ja perusopetuksen opetussuunnitelman luvussa 7.

6.5 Opiskeluhuollon tuki kurinpitorangeistuksen tai opetuksen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Erilaisista syistä johtuvat kurinpidolliset toimenpiteet ovat osa koulujen arkea. Kurinpidolliset tilanteet vaativat välittömiä toimia, mutta usein myös pitkäjänteisemmän tuen järjestämistä. Opiskeluhuollollista tukea voi tarvita kurinpidollisen toimenpiteen kohteeksi joutuva oppilas tai ne oppilaat tai henkilökunta, joille ko. oppilas on aiheuttanut vaaratilanteen tai mielipahaa. Rehtori arvioi kurinpitotilanteissa opiskeluhuollollisen tuen järjestämisen tarpeen.

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta. Eikä myöskään sellaisia esinettä tai välinettä, joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Oppilas, joka häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestyssääntöjä, kohtelee muista oppilaita tai henkilökuntaa epäkunnioittavasti, voidaan määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestäväan kasvatust keskusteluun. Se voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa, koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella. Kasvatust keskustelussa selvitetään teko tai laiminlyönti sekä sen syyt ja seuraukset yhdessä oppilaan kanssa. Tavoitteena on löytää keinoja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Kasvatust keskustelun

määrää koulun rehtori tai opettaja, se kirjataan ja ilmoitetaan oppilaan huoltajille. Huoltajalle varataan mahdollisuus osallistua kasvatust keskusteluun, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi.

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi. Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä. Niiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan. Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta.

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi ja/tai seuraavaksi päiväksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty kurinpitörangaistus tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan tai seuraavan työpäivän ajaksi, laissa asetettujen säädösten mukaisesti, järjestetään tarvittaessa opiskeluhoito. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa 36 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden jälkeen.

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta 29 §:n 2 momentissa kuvattu kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. Mikäli on syytä epäillä, että oppilaan hallussa on kiellettyjä esineitä tai aineita, on koulun opettajalla ja rehtorilla työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa. Tarkastus suoritetaan samaa sukupuolta olevan täysi-ikäisen henkilökunnan jäsenen toimesta, mikäli oppilas kieltäytyy niitä luovuttamasta. Oppilaalle on ilmoitettava tarkastuksen syy.

Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee olla edustettuna käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta erottamista, ellei sosiaalitoimi arvioi läsnäoloa tarpeettomaksi. Kirjallisen varoituksen antamisesta päättää koulun rehtori. Kaikista kurinpitörangaistuksista tulee ilmoittaa huoltajalle ennen toimeenpanoa.

6.6 Opiskeluhoitokisteri tai tietojen tallentaminen sekä potilas- ja asiakaskertomukset

Yksilökohtaisen opiskeluhoitoon liittyvät opiskeluhoillon kertomukset sekä muut salassa pidettävät yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat talletetaan koulujen suojattuihin arkistoihin, joiden ylläpitäjä on opetuksen järjestäjä. Rekisterin vastuuhenkilönä toimii rekisteriselosteen mukaisesti rehtori. Vastuuhenkilö vastaa tietojen asianmukaisesta talletuksesta ja luovuttamisesta niitä pyydettyäessä. Opiskeluhoitokertomukset ja muut salassa pidettävät yksilöä koskevat opiskeluhoollolliset asiakirjat säilytetään omina oppilaskohtaisina kansioinaan. Kansiot säilytetään ulkopuolisilta suojattuna lukitussa,

paloturvallisessa kaapissa. Opiskeluhoiltorekisteri säilytetään erillään muista opetuksen asiakirjoista, jotta salassapito ei vaarannu.

Kouluterveydenhuollon henkilöstö kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhoiltotyön säädetyksi potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti opiskeluhoiltion kuraattori ja psykologit kirjaavat asiakastiedot omiin asiakaskertomuksiinsa.

6.7 Tietojen luovuttaminen ja salassapito

Yhteisöllistä opiskeluhoiltia koskevat suunnitelmat ja dokumentit ovat julkisia tietoja. Yksittäistä oppijaa koskevat opiskeluhoiltorekisteriin tallennetut tiedot ovat puolestaan salassa pidettäviä. Vaitiolovelvollisuus koskee salassa pidettäviä ja vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia asioita. Vaitiolovelvollisia ovat kaikki opetustoimen palveluksessa olevat henkilöt harjoittelijoita myöten.

Kaikilla opiskeluhoiltohenkilöstöön kuuluvilla ei ole automaattista oikeutta käydä tutustumassa kaikkiin yksilöllisen opiskeluhoiltion dokumentteihin. Oppijan salassa pidettäviin opiskeluhoiltion dokumentteihin tulee merkitä lukuoikeus vain niille henkilöille, jotka ovat mukana järjestämässä tai toteuttamassa oppijan opiskeluhoiltia. Oppijan yksilökohtaisen opiskeluhoiltion järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on kuitenkin oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhoiltion vastaavalle viranomaiselle välttämättömät tiedot opiskeluhoiltion järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Mikäli yksittäistä oppijaa koskevissa palaverissa tulee ilmi opetuksen järjestämiseen liittyvää välttämätöntä tietoa, pitää siitä aina tiedottaa koulun rehtoria. Tässä tilanteessa tulee aina miettiä, että välttämätön tieto on eri kuin tarpeellinen tieto.

Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön oppijan tai muiden oppijoiden turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen rakentamiseksi ja turvaamiseksi on syytä pyrkiä aina ensisijaisesti hankkimaan hoiltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen. Hoiltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella voidaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja pyytää myös muilta tahoilta.

Arkaluonteisia tietoja, joihin henkilötietolain nojalla kuuluvat muun muassa terveydentilaa ja sosiaalihuoltia koskevat tiedot, saa käsitellä vain henkilön suostumuksella tai jos käsittely on tarpeen koululle välittömästi laissa säädetyin tehtävien mukaan. Tämän vuoksi oppijoista saa kerätä tarpeellisia arkaluonteisia tietoja esimerkiksi kouluterveydenhuollon ja opiskeluhoiltion hoitamiseksi. Henkilöllä on oikeus saada tietoonsa itseään koskevat tiedot. Oppijalla, jota opiskeluhoiltoryhmän päätetyt toimet koskevat, on oikeus saada nähdä hänestä kirjoitetut tiedot.

Toiselle opetuksen tai koulutuksen järjestäjälle opiskeluhoiltion jatkuvuuden kannalta tarpeellisia tietoja annetaan vain oppijan tai hoiltajan kirjallisella suostumuksella. Perusopetuslain mukaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätön tieto saa ja pitää siirtyä opetuksen järjestäjältä toiselle ilman suostumusta, mutta oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan opiskeluhoiltion tiedon siirtämiseen tarvitaan aina suostumus.

7. Opiskeluhooltosuunnitelma

Opiskeluhooltosuunnitelma liitetään osaksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa ja suunnitelma tulee tarkistaa viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun Lastensuojelulain (417/2007) 12 §:ssä tarkoitettu kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma hyväksytään kaupunginvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Opiskeluhooltosuunnitelman tarkistaa sivistysjohtaja tai hänen nimeämänsä henkilön koolle kutsuma työryhmä. Opiskeluhooltosuunnitelma korvaa opiskeluhoollon osalta paikallisen opetussuunnitelman.

Opiskeluhooltosuunnitelman tehtävänä on ohjata toimintaa ja yhtenäistää käytäntöjä. Oppilaitosten kriisi- ja pelastussuunnitelmat sisältävät toimintaohjeet äkillisten kriisien sekä uhka- ja vaaratilanteiden varalle oppilaitoksessa. Ne sisältävät myös suunnitelman kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseen. Suunnitelmissa on kuvattu opiskeluhoollon rooli turvallisuus-, kriisi- ja vaaratilanteissa. Kriisi- ja pelastussuunnitelmat päivitetään vähintään kerran lukuvuodessa tai useammin mikäli tiedot muuttuvat. Päivittämisestä vastaavat koulujen johtajat ja rehtorit. Opetuksen tai koulutuksen järjestäjä vastaa opiskeluhoollon järjestämisestä ja seuraa opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista.

Opiskeluhooltosuunnitelman laatimisesta säädetään Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:ssä Koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma. Opiskeluhooltosuunnitelmaa on valmisteltu Satakunnan hyvinvointialueen opetuksen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyöverkostossa, Huittisten kaupungin esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen yhteistyönä sekä Satakunnan hyvinvointialueen kanssa. Huittisten kaupungin opetushenkilöstön tulee huomioida opiskeluhooltosuunnitelma järjestettäessä opiskeluhoollon. Koulukohtaiset opiskeluhoollon toiminnan tarkennukset (kuten koulukohtaisen yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän toiminta) kirjataan koulun lukuvuosisuunnitelmaan.

Satakunnan hyvinvointialueen henkilöstöllä on velvoite toimia yhteistyössä suunnitelman toteuttamisessa. Hyvinvointialue laatii alueellisen opiskeluhooltosuunnitelman, jossa huomioidaan järjestäjien suunnitelmat. Oppijoiden sekä huoltajien systemaattisen osallisuuden kautta suunnitelman vaikuttavuus vahvistuu ja suunnitelma täyttää sille asetetut tehtävät ja tavoitteet. Tämä tarkoittaa sitä, että opiskeluhoollon toteutumista arvioidaan yksiköissä ja lisäksi suunnitelma tarkastetaan vähintään kerran voimassaolon aikana. Tarkastaminen tapahtuu viimeistään vuoden kuluessa lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tarkastamisesta (Lastensuojelulaki 2007/417 § 12).

Opetuksen ja koulutuksen järjestäjällä on tiedottamis- ja ohjausvelvollisuus opiskeluhoollon toimintatavoista sekä käytettävissä olevista palveluista. Oppijoiden kohdalla tämä tarkoittaa perehdyttämistä, kuulemista sekä ohjausta oppimisarjessa. Opiskeluhoollon tehtävä välittyy vuorovaikutustilanteissa. Tietoa opiskeluhooltosuunnitelman sisällöstä välitetään oppijalähtöisesti. Opetushenkilöstön tehtävänä on kerätä ja huomioida opiskeluhoollon koskevaa palautetta ja välittää sitä Satakunnan hyvinvointialueen tietoon opiskeluhoollon palvelun kehittämiseksi ja hyvinvointia edistävien toimenpiteiden tekemiseksi. Opiskeluhoollon palveluista tiedotetaan huoltajille yhteisöllisen opiskeluhoollon piirissä sekä kohdennetussa työskentelyssä. Tietoa suunnitelmista ja palveluista välitetään Huittisten sivistystoimialan sekä koulujen ja lukion verkkosivuilla sekä Wilman kautta. Huoltajien mahdollisuudesta osallistua opiskeluhoollon toteuttamisen suunnitteluun huolehditaan keräämällä palautetta opiskeluhoollon Huittisten kaupungin

arviointisuunnitelman mukaisesti.

Opiskeluhooltosuunnitelmatyötä on tehty yhteistyössä Satakunnan kuntien kanssa. Opiskeluhooltosuunnitelman runko on yhteinen. Yhdessä on tehty myös opiskeluhooltopalveluiden tarvekartoitus. Se pitää sisällään arvion opiskeluhoollon kokonaistarpeesta. Satakunnan hyvinvointialue jakaa tämän arvion perusteella opiskeluhooltoresurssin.

8. Opiskeluhooltotyön seuranta, arviointi ja kehittämistyö

Opiskeluhoollon ja sen palveluiden toteutumista pitää säännöllisesti seurata ja arvioida yhdessä yhteistyössä kunnan opetustoimen ja hyvinvointialueen kanssa sekä osallistuttava ulkopuoliseen opiskeluhooltoon koskevaan arviointiin. Keskeiset tulokset on myös julkaistava.

Opiskeluhooltotyötä seuraa monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä ja kouluittain omat yhteisölliset opiskeluhooltoryhmät. Vuosittain molemmat ryhmät ottavat mietittäväkseen opiskeluhoollon toimivuuden. Avuksi mietintää varten kerätään tietoa esim. Kouluterveyskyselyn, Koulun hyvinvointiprofiilin, laajojen terveystarkastusten koosteiden tai kasvatus- ja opetustoimen omien arviointikyselyiden muodossa.

Arvioinnin kohteena ovat mm. opiskeluhoollon palveluiden tarve ja saatavuus, yhteistyön toimivuus, kunnan/yksikön yleinen hyvinvointi ja turvallisuus. Kerättyjen tietojen pohjalta suunnitellaan toiminnan kehittämistä ja asetetaan tavoitteet opiskeluhoollolliselle toiminnalle. Kehittämistoimenpiteitä seurataan säännöllisen koulun arviointitoiminnan kautta. Yhteisöllisissä opiskeluhooltoryhmissä on edustettuna monialaisesti opiskeluhoollon toimijoita, jotka välittävät tiedon arvioinnista ja tuloksista omiin yksikköihinsä. Opiskeluhooltoryhmä päättää arvioinnin ja tulosten tiedottamisesta muille tarpeellisille yhteistyötahoille asiakohtaisesti.

9. Liitteet

Liite 1 Opiskeluhooltopalveluiden tarvekartoitus

Liite 2 Alakoulujen poissaoloihin puuttumisen malli

Liite 3 Yläkoulun poissaoloihin puuttumisen malli

Liite 4 Lääkehoidon suunnitelma varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa ja iltapäivätoiminnassa

Liite 1 Opiskeluhoiltopalveluiden tarvekartoitus

Arvio opiskeluhoilun kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoiltopalveluista							perusyksikön tiedot									
JÄRJESTÄJÄTIEDOT <i>Nimi</i>							palvelun määrä henkilötyövuodet/viikko				Avoin kenttä huomiolle (tarvittaessa)					
oppilaitostieto		Opiskelijakohtaiset kertoimet				laskennallinen opiskelijamäärä	mitoitukseen perustuva palvelun määrä		Lukio ilmoittaa käytettävissä olevat palvelut		Lukio ilmoittaa palvelun järjestämispaikan, jos paikka on muu kuin perusyksikkö.		esim. palvelutarpeesta tai muista tekijöistä esim. a) koko, sijainti ja toimipaikkojen määrä, b) väestöindikaattoritiedot, c) muuta indikaattoritietoa			
perusyksikkö	käyntiosoite, jos muu sijainti	opiskelijamäärä	opintosuunnit. 1,2	maahanm. S2 1,25	ei tuen tarvetta		tunteina/viikko	määrä päivinä / viikko	päivää/viikko.	paikka on muu kuin perusyksikkö.	yksikön lisätiedot (esim. paikkatietoja)					
käyntiosoite																
Täytä tähän lukion nimi.	päivälukio	460	0	0	460	460,0	TH	38,15	5,0	TH	0,0					
	*aikuistukio	0	0	0	0	0,0	LÄ	8,22	1,1	LÄ	0,0					
osoite	tuva	0	0	0	0	0,0	KU	25,55	3,4	KU	0,0					
	* opiskeluhoilun piirissä olevat opiskelijat					460,00	PS	22,15	2,9	PS	0,0					
Täytä tähän lukion nimi.	päivälukio	2100	0	0	2100	2100,0	TH	174,37	22,8	TH	0,0					
	*aikuistukio	0	0	0	0	0,0	LÄ	38,15	5,0	LÄ	0,0					
osoite	tuva	0	0	0	0	0,0	KU	118,19	15,7	KU	0,0					
	* opiskeluhoilun piirissä olevat opiskelijat					2100,00	PS	101,38	13,5	PS	0,0					
Täytä tähän lukion nimi.	päivälukio	670	0	0	670	670,0	TH	55,42	7,3	TH	0,0					
	*aikuistukio	0	0	0	0	0,0	LÄ	12,12	1,6	LÄ	0,0					
osoite	tuva	0	0	0	0	0,0	KU	37,45	5,0	KU	0,0					
	* opiskeluhoilun piirissä olevat opiskelijat					670,00	PS	32,25	4,3	PS	0,0					
Täytä tähän lukion nimi.	päivälukio	780	0	0	780	780,0	TH	64,51	8,5	TH	0,0					
	*aikuistukio	0	0	0	0	0,0	LÄ	14,12	1,9	LÄ	0,0					
osoite	tuva	0	0	0	0	0,0	KU	43,56	5,8	KU	0,0					
	* opiskeluhoilun piirissä olevat opiskelijat					780,00	PS	37,45	5,0	PS	0,0					

Liite 2 Alakoulujen poissaoloihin puuttumisen malli

HUITTISTEN KAUPUNGIN ALAKOULUJEN POISSAOLOIHIN PUUTTUMISEN MALLI

- Puuttumista ei vaadi ennakoon anotut lomat, pidemmät huoltajan ilmoittamat sairastapaukset (esim. infektiot, korkeat kuumetilat jne.), jos ne eivät tuota huolta tai epäilystä.
- Kuitenkin jo yksikin poissaolo voi herättää huolta, jolloin tulee ottaa yhteyttä huoltajaan.

Poissaolojen 1. porras **30 tuntia**

Toimenpiteet:

- o Luokanopettaja ottaa Wilman välityksellä **yhteyden huoltajaan**. Viestissä ilmaistaan huoli poissaoloista.
- o Opettaja käy myös oppilaan kanssa **keskustelun**.

Aina voi konsultoida ja keskustella opiskeluhuollon henkilöstön kanssa.

Luokanopettajan tehtävänä on seurata oppilaiden poissaoloja ja ottaa poissaolot puheeksi opiskeluhoitohenkilöstön kanssa.

Poissaolojen 2. porras **50 tuntia**

Toimenpiteet:

- o Luokanopettaja ottaa uudelleen yhteyden huoltajaan ja keskustelee oppilaan kanssa.
- o Luokanopettaja ohjaa oppilaan/huoltajan opiskeluhuollon palveluihin. Sen jälkeen opettaja ja opiskeluhuollon henkilöstö päättävät yhdessä, tarvitaanko palaveria. Mikäli palaveriin päädytään, luokanopettaja kutsuu kokoon palaverin, jossa ovat paikalla oppilaan asian kannalta oleelliset ammattilaiset.
 - **kouluterveydenhoitaja:** sairaus tai muut terveyteen liittyvät poissaolot
 - **kuraattori:** pelot, jännitys, kaverisuhteet, perheen kriisitilanteet
 - **koulupsykologi:** oppimiseen, mielenterveyteen liittyvät asiat
- o Keskusteluiden sisällöt tai mahdolliset palaverissa sovitut toimenpiteet kirjataan **Wilmaan: MUISTIO- välilehti - Lisää uusi muistio**
- o Luokanopettaja lisää opiskeluhuollon ammattilaiselle lukuoikeuden laadittuun muistioon.

Poissaoloa edelleen... **+ 70 tuntia**

Toimenpiteet:

- o Kokonaistilanteen selvittely (täytetään tarvittaessa opiskeluhuollon palveluissa poissaoloihin liittyvä SRAS-R- kysely)
- o Käyntejä esim. terveydenhoitajalla/kuraattorilla/koulu-psykologilla on voinut olla
- ➔ **Kootaan palaveri**, jossa on paikalla ne ammattilaiset, joille oppilaan asia kuuluu. (Muistio kirjataan Wilmaan MUISTIO- välilehdelle tai pidetään opiskeluhoitopalaverina. Jos kysymyksessä on seurantalpalaveri, kirjataan palaverin sisältö ja toimenpiteet edellisen muistion seuranta- kohtaan).
- o Tarkastellaan tarvetta tehdä sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi/lastensuojeluilmoitus.
- o Huolehditaan psykososiaalisesta tuesta oppilaalle.

- Kaikissa ”portaissa” huolehditaan oppilaan saamasta riittävästä koulunkäynnin tuesta (mm. tukiopeus, ”urakkatyöt”, oppisisältöjen jäsentäminen, osa-aikainen erityisopetus, muut yksilölliset järjestelyt)
- Arvioidaan tarvetta oppimissuunnitelmalle poissaolojen vuoksi

Liite 3 Yläkoulun poissaoloihin puuttumisen malli

HUITTISTEN KAUPUNGIN YLÄKOULUN POISSAOLOIHIN PUUTTUMISEN MALLI

- poissaoloon koulusta on aina oltava perusteltu syy. Luvan 1-3- päivän poissaoloon myöntää luokanvalvoja, pitempiin rehtori. Rehtorille osoitetut anomukset tehdään sähköisesti wilmassa.

- 60 tunnin sairauspoissaolorajaan ei lasketa ennakoon anoutuita lomioita eikä pitempiä, huoltajan ilmoittamia sairastapauksia (esim. infektiot, korkeat kuumeetilat jne.), **jos ne eivät tuota huolta tai epäilyä.**

Poissaolojen 1. porras

Arkikäytäntö:

- o huoltaja ilmoittaa lapsensa poissaolosta jo ensimmäisenä poissaolopäivän aamuna
- o poissaolot merkitään wilmaan jokaisen oppitunnin alussa
- o jos ilmoitusta ei ole, poissaolo merkitään selvittämättömäksi
- o mikäli huoltajalta ei tule koulupäivän aikana selvitystä, luokanvalvoja ottaa yhteyttä kotiin
- o luokanvalvojan vastuulla on valvoa poissaoloja ja selvittää poissaolon syyt
- o jos huoltajalta ei tule selvitystä, poissaolo merkitään luvattomaksi
- o luvattomasta poissaolosta seuraa jälki-istunto ja lisäksi jokainen poissaolotunti korvataan tekemällä poissaoloaikana läpikäytyt tehtävät koulupäivien jälkeen. Tällä pyritään lisäämään oppilaiden vastuuntuntoa koulutyöstä sekä järjestyssääntöjen noudattamisesta
- o luokanvalvojan ja kodin yhteistyö on tiivistä
- o koulutsempparin rooli korostuu

Poissaolojen 2. porras

Toimenpiteet:

- o mikäli epäselviä poissaoloja edelleen jatkuu, oppilas ohjataan koulukuraattorin keskusteluihin ja tarvittaessa pidetään huoltajapalaveri **60 tuntia**
- o sairauspoissaolojen lähestyessä 60 tuntia, luokanvalvoja muistuttaa oppilasta ja huoltajaa siitä, että 60 tunnin jälkeen tarvitaan sairauspoissaoloista aina lääkärin/ terveydenhoitajan todistus
- o mikäli sairauspoissaoloista ei toimiteta koululle todistuksia, luokanvalvoja ottaa yhteyttä kotiin ja nuori ohjataan koulukuraattorin/ kouluterveydenhoitajan kanssa keskusteluun
- o tarvittaessa pidetään huoltajapalaveri

Poissaoloa edelleen...

Toimenpiteet:

- o koulu on velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen, jos edelleen poissaolot jatkuvat eikä terveydentilan selvittelyssä tai muussa puuttumiskäytännössä ole löytynyt hyväksyttävää syytä poissaoloihin
- ➔ Kootaan palaveri, jossa on paikalla ne ammattilaiset, joille oppilaan asia kuuluu.
- o mikäli poissaolot edelleen jatkuvat, rehtori voi tehdä huoltajasta tutkintapyyntöä poliisille oppivelvollisuuden laiminlyönnistä (PoL45§) Tutkintapyyntöä tekemisestä ilmoitetaan huoltajalle etu käteen. Tutkintapyyntö viedään tiedoksi sivistysjohtajalle.

- Kaikissa ”portaissa” sovitaan tarvittaessa koulunkäynnin tukitoimista, tukiopetuksen tarpeesta, kuraattorin tapaamisista, terveydentilan selvittelystä tai ohjauksesta terveydenhoitajalle tai lääkärille. Tarvittaessa mietitään myös ohjaamista koulun ulkopuolisten tukien piiriin. Palavereissa sovitaan, miten tilannetta seurataan ja kuka siitä miltäkin osin vastaa. Myös seurantalaverin aika sovitaan.

Liite 4 Huittisten kaupungin lääkehoidon suunnitelma varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa ja iltapäivätoiminnassa

Lääkehoitosuunnitelmassa määritellään periaatteet ja toimintamalli lääkehoidon toteuttamiseksi esi- ja perusopetuksessa sekä koulun aamu- ja iltapäivätoiminnassa. Lähtökohtana on lapsen tai nuoren terveydentilan turvaaminen koulupäivän aikana. Yhteinen toimintamalli on perusopetuksen henkilökunnan tuki lääkehoitoon osallistuttaessa. Mahdollisen hoidon toteuttaminen suunnitellusti ja kodin, perusopetuksen henkilöstön sekä terveydenhuollon yhdessä tekemään sopimukseen perustuen estää vastuukysymysten epäselvyydet.

Tätä suunnitelmaa noudatetaan perusopetuksessa ja aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä se liitetään osaksi yksikön kriisisuunnitelmaa tai riskienhallintasuunnitelmaa. Tämän pohjalta kukin toimintayksikkö suunnittelee lääkehoidon kannalta tarpeelliset toimenpiteet yksittäisen lapsen tarpeen mukaan.

1. Periaatteet

Perusopetuslain mukaan oppilaalla on oikeus saada opetukseen osallistumisen edellyttämä tarvittava oppilashuolto. Oppilashuollon tarkoituksena on huolehtia siitä, että oppilaan hyvinvointi täyttää fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset koulunkäynnin kannalta riittävät edellytykset.

Oppilaan terveydentila saattaa tilapäisesti tai pysyvästi edellyttää lääkehoitoa, jotta edellä mainitut edellytykset täyttyisivät. Toisaalta Terveydenhuollon oikeusturvakeskus (TEO) on todennut Kuntaliiton pyynnöstä antamassa toimintaohjeessa koulun olevan epätyypillinen paikka lääkehoidon toteuttamiseen. TEO on Turvallinen lääkehoito –oppaassa antanut ohjeita siitä, mitä lääkehoitoa voivat toteuttaa siihen kouluttamattomat, ei terveydenhuollon ammattilaiset, kuten opettajat koulussa. Koulun opettaja tai joku muu sopiva koulun henkilökuntaan kuuluva henkilö voi TEO:n mukaan **suostumuksensa perusteella** osallistua lääkehoidon toteuttamiseen, vaikka velvollisuutta siihen ei ole. Oppilaan lääkehoidon toteuttaminen perustuu aina oppilaan vanhemman tai huoltajan ja lääkehoitoa toteuttavan opettajan (tai koulun henkilökuntaan kuuluvan henkilön) sekä terveydenhuollon toimintayksikön johdon väliseen yhteiseen sopimukseen.

Koulussa voidaan lääkehoitona antaa vain lääkärin määräämiä lääkkeitä. Mitään itsehoito- tai ilman reseptiä hankittavia lääkkeitä koulussa ei anneta.

Lääkehoidon antaminen on aina huoltajan vastuulla. Oppilaan tarvitessa tilapäistä lääkekuurina annettavaa lääkehoitoa huoltajan tulisi yhteistyössä lääkehoidon määräävän lääkärin kanssa etsiä sellainen vaihtoehto, että lääkettä ei tarvitsisi ottaa koulupäivän aikana.

Koulussa toimiva opetus- ja muu henkilöstö, joiden peruskoulutukseen ei sisälly lääkehoidon koulutusta, voivat osallistua normaalia tietä annettavaan (esim. suun kautta) ja ihon alle pistettävään (esim. insuliini) lääkehoitoon yksittäistapauksissa. Tällöinkin lääkehoitoa voidaan

toteuttaa vain yksittäistapauksissa tapauskohtaisen harkinnan ja riittävän lisäkoulutuksen jälkeen. Lääkehoidon antaminen perustuu aina oppilaan huoltajan, lääkehoitoa toteuttavan opettajan tai koulunkäyntiavustajan sekä terveydenhuollon toimintayksikön johdon väliseen sopimukseen.

2. Yksiköissä toteuttava lääkehoito

Lääkehoitoa vaativat tilanteet voidaan hoidon tarpeen kiireellisyyden perusteella jakaa seuraavasti:

- a. Välitöntä hoitoa vaativat (verrattavissa hätäensiapuun) – yksikön koko henkilökunta on perehdytettävä hoidon nopeaan antamiseen
 - anafylaksian (äkillinen, allerginen, shokkityyppinen reaktio) hoito
 - kouristuksen (kuten kuumeouristukset tai epilepsia) hoito
- b. Satunnaisia oireita lievittävät
 - astma-ahdistuksen hoito, avaava lääkitys
 - migreenipotilaan kohtausten hoito
- c. Pitkäaikaissairauden ylläpitohoito
 - insuliinihoito diabeteksessa
 - astman hoitava lääkitys

Koulussa annetaan lääkkeitä vain yksilöllisen suunnitelman mukaan tai erityistilanteissa, kuten välitöntä hoitoa vaativassa, äkillisessä tilanteessa. Tällöinkin oppilaan huoltajan kanssa on tehty suunnitelma näiden tilanteiden varalle. Oppilaan sairastuessa esim. kuumeeseen, särkyyn tai muihin infektioihin, oppilas ohjataan lepäämään rauhalliseen tilaan, otetaan yhteyttä huoltajaan ja pyydetään häntä hakemaan sairas oppilas kotiin. Em. lääkehoitona itsehoitolääkkeitä ei anneta.

3. Lääkehoidon toteuttamisesta sopiminen ja koulutuksen järjestäminen

Oppilasta koskevan lääkehoidon tarpeen ilmetessä huoltaja ottaa yhteyttä koululle. Rehtori, apulaisjohtaja, asianomaisen oppilaan opettaja, kouluterveydenhoitaja tai muu koulun yhteyshenkilö sopii huoltajan kanssa neuvotteluajan koululle. Ennen neuvottelua koululla kartoitetaan henkilöä, joka on kyseisen oppilaan lääkehoidon vastuuhenkilö. Lisäksi etsitään hänelle varahenkilö. Vastuuhenkilöksi etsitään ensisijaisesti sellaista henkilöä, jolla on terveydenhuollon koulutus tai kokemusta kyseisestä lääkehoidosta. Mikäli tällaista henkilöä ei ole saatavilla, tehtävään voi suostua muu henkilö, jonka erikoissairaanhoidon tai kouluterveydenhuollon henkilöstö perehdyttää tehtävään.

Neuvottelussa, johon osallistuvat huoltajat, koulun edustajat, kouluterveydenhuolto sekä tarvittaessa erikoissairaanhoidon asiantuntijat, kirjataan liitteenä olevalle sopimuslomakkeelle lääkehoidossa noudatettavat asiat. Sopimukseen kirjataan kaikkien niiden henkilöiden yhteystiedot, jotka ovat osallisina lääkehoidon toteuttamisessa:

- oppilaan ja huoltajan yhteystiedot
- opettajan, koulunkäyntiavustajan ja tarvittaessa keittiöhenkilökunnan yhteystiedot
- kouluterveydenhuollon sekä oppilasta hoitavan terveydenhuoltoyksikön yhteystiedot

Sopimuslomakkeeseen kirjataan myös suunnitelma siitä, miten toimintaan sisältyviin retkiin, liikuntapäiviin ja muihin erityistilanteisiin varaudutaan etukäteen sopimalla huoltajien kanssa tarvittavista erityistoimenpiteistä. On varmistuttava siitä, että oppilas on hänen tilanteensa tuntevan henkilön valvonnassa ja että hoito turvataan myös näissä tilanteissa.

Suunnitelman mukaisesti yksikössä sovitaan seuraavista käytännöistä:

- lääkeshoidon tai riittävän reagointivalmiuden vaatima informointi
- lääkkeen antamiseen liittyvä koulutus ja lääkeannosteluluvan myöntäminen
- paikka, jossa lääke säilytetään. Lääkkeitä, joita pitää säilyttää kylmässä, ei voi säilyttää keittiön tiloissa.
- menettelytavat riskitilanteissa toimintaympäristön ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa, kuten retkillä, leirikoulussa, liikuntatunneilla
- menettelytavat poikkeustilanteissa annettavassa särky- tai kuumelääkityksessä
- yksilökohtaisen lääkehoidon suunnitelman laatiminen

4. Lääkehoidon toteuttamiseen liittyvät vastuut

Oppilaan huoltajat vastaavat siitä, että koulussa lääkehoidon toteuttamisesta vastaavilla henkilöillä on käytettävissään päivitetty tieto, tarvittavat välineet ja lääkkeet. Huoltajan tulee toimittaa koululle tieto terveydentilassa ja hoidossa tapahtuvista muutoksista välittömästi ja ne tulee kirjata tai liittää sopimukseen. Oppilaan avuntarve lääkehoidossa selvitetään ja kirjataan, samoin kirjataan sovitut aikuiset, jotka oppilasta tukevat.

Yksikön johtaja vastaa suunnitelman jalkauttamisesta oman yksikkönsä toimintaan sekä siitä, että yksikössä on käytettävissä riittävä tieto ja asiantuntemus. Tietoja on käsiteltävä ammatillisesti ja huolehdittava tietosuojasta. Yksikön johtaja vastaa osana oppilashuoltoa kasvatuksen ja opetuksen järjestämisen kannalta oleellisen tiedon siirtämisestä asianomaisille tahoille oppilaan siirtyessä yksiköstä toiseen.

Huoltaja vastaa siitä, että yksittäisen lapsen tai nuoren lääkehoitosuunnitelman laatimisen tarve tulee asianomaisen yksikön tietoon. **Kouluterveydenhuolto** vastaa lääkehoidon toteuttamisen vaatimasta osaamisen varmistamisesta ja tarvittavan asiantuntemuksen tuomisesta lääkehoidon suunnitteluun ja sopimuksen sisällön oikeellisuuteen.

Lääkkeen antaja tai oppilaan itsenäisen lääkehoidon toteuttamista valvova henkilö vastaa siitä, että toiminta on tehdyn suunnitelman mukaista perehdytyksen jälkeen.

Kaikki yksikön aikuiset vastaavat hätätilanteissa ensiaputoimenpiteistä ja tarvittaessa avun hälyttämisestä.

Perusopetuksen yksikössä huolehditaan siitä, että mahdollisimman monella lapsen tai nuoren hoitoon ja hoidon tukemiseen osallistuvalla olisi ensiapuvalmius. Samoin yksikössä huolehditaan siitä, että henkilökunnalla on kattavasti tieto oppilaan sairaudesta ja että äkillisestä hoidon tarpeesta on toimiva tiedotus- ja toimintasuunnitelma olemassa.

5. Lääkehoidon suunnitelman sisältö

Lääkehoidon suunnitelma laaditaan lapselle tai nuorelle vain hoitavan tahon lausunnon mukaisesti. Lapsen tai nuoren lääkehoidon tarpeen arvioinnista ja suunnitelmasta vastaa hoitava taho, jota käytetään asiantuntijana. Suunnitelmaa laadittaessa selvitetään lapsen tai nuoren lääkehoidon ja

terveydentilan seurannan tarpeet sekä se, millä laajuudella ja toimenpiteillä yksikössä pystytään näihin tarpeisiin vastaamaan.

Lääkehoidon suunnitelma laaditaan seuraavissa tilanteissa:

- Lapsen tai nuoren tiedetään tarvitsevan välitöntä lääkehoitoa tietyissä tilanteissa (esim. anafylaktisen sokin vaara, kouristukset)
- Lapsella tai nuorella on pitkäaikaissairaus, johon hän tarvitsee ulkopuolisen antamaa lääkehoitoa koulupäivän aikana tai aamu- ja iltapäivätoiminnassa
- Lapsella tai nuorella on sairaus, jonka lääkehoidon vaikutuksia on seurattava päivän aikana

Lääkehoidon suunnitelmaan kirjataan:

- Mistä sairaudesta tai oireesta on kyse
- Milloin lääkehoitoa tarvitaan
- Keiden on tarpeen tietää tästä suunnitelmasta
- Missä lääke säilytetään
- Miten lääke annetaan
- Kuka lääkkeen antaa
- Mitä muita toimenpiteitä kuin lääkkeen antamista tilanne edellyttää
 - o sairausauton kutsuminen
 - o huoltajille ilmoittaminen
 - o mitä oireita seurataan
 - o muita lääkkeen antamiseen liittyviä toimenpiteitä (esim. verensokerin mittaaminen)
 - o milloin lääkkeen antamisesta informoidaan kouluterveydenhuoltoa tai huoltajia
 - o millaista osaamista tarvitaan, kuka kouluttaa ja keitä koulutetaan
 - o miten varmistetaan lääkkeen antajien riittävä osaaminen
 - o lääkkeen tai käytetyn välineen hävittäminen

Kaavio sairaan oppilaan tarvitseman tuen järjestämisestä koulupäivän aikana (lähde: Salon kaupungin perusopetuksen pitkäaikaissairaiden oppilaiden lääkehoidon toteuttaminen koulupäivän aikana).

1.	2.	3.	4.	5.	6.
Toimijat	Yhteydenotto	Yhteisneuvottelu	Tiedonsiirto	Toimenpiteet koulussa	Suunnitelman päivittäminen
Oppilas/huoltajat	Ottaa yhteyttä koulun rehtoriin ja/tai kouluterveydenhoitajaan	Oppilaan hoidon järjestelyt koulupäivän aikana	->	Omahoidon tuen toteutus	Suunnitelma päivitetään vähintään vuosittain, tarvittaessa useamminkin
Erikoissairaan-hoito Diabeteslääkäri Diabeteshoitaja	Soittaa koulun terveydenhoitajalle ja toimittaa hoitokertomuksen	Työnjaosta ja vastuista sopiminen	->	Toimii tukena ja antaa tarvittaessa lisäohjeita	
Koulun rehtori/ johtaja, oma opettaja, koulunkäyntiavustaja, ruokapalveluvastaava APIP-ohjaaja	Vastaanottaa tiedon, osallistuu yhteisneuvotteluun	Ohjaus Kirjallinen suunnitelma	Rehtori/ johtaja kirjaa neuvottelussa sovitut asiat oppilaan OHR-muistioon Multiprimukseen	Toimii yhteisneuvottelussa tehdyn suunnitelman mukaisesti	
Kouluterveydenhuolto, terveydenhoitaja, lääkäri	Vastaanottaa tiedon, kutsuu yhteisneuvottelun	(Liite 1)	Terveydenhoitaja kirjaa th-järjestelmään	Oppilaan hyvinvoinnin seuranta Terveystarkastus	

Sopimus oppilaan sairauden vuoksi tarvitsemasta tuesta koulupäivän aikana

Pvm: _____

Lapsen tai nuoren nimi: _____ Syntymäaika: _____

Huoltajan nimi: _____ Puh: _____

Huoltajan nimi: _____ Puh: _____

Perusopetuksen yksikkö: _____ Puh: _____

Johtaja: _____ Puh: _____

Terveydenhoitaja: _____ Puh: _____

Luokanopettaja/luokanohjaaja: _____ Puh: _____

Koulunkäyntiavustaja: _____ Puh: _____

Lääkäri: _____ Puh: _____

Sairaanhoitaja: _____ Puh: _____

Perehdyttäjä: _____ Puh: _____

Lapsen tai nuoren sairauden aiheuttamista toimenpiteistä perusopetuksen yksikössä vastaava henkilö ja hänen varahenkilönsä:

_____ Puh: _____

_____ Puh: _____

Suunnitelma heidän tehtävään perehdyttämisestään:

Lapsen tai nuoren sairaus tai oire:

Milloin lääkehoitoa tarvitaan:

Toimenpiteet, joita lapsen tai nuoren sairaus vaatii tehtävän koulupäivän aikana ja ohjeet niiden toteuttamiseen (miten ja kuka lääkkeen antaa? mitä lääkettä ja milloin?):

Missä lääke säilytetään:

Miten ja kenellä yksikössä asiasta tiedotetaan?

Muut tilanteen edellyttämät toimenpiteet:

Eriytilanteiden (esim. retket, liikuntapäivät) varalle tulee laatia suunnitelma poikkeusjärjestelyistä erilliselle liitteelle.

Allekirjoitukset:

Huoltaja

Oppilas

Koulun edustaja

Erikoissairaanhoidon edustaja

Huoltaja

Johtaja

Koulun edustaja

Sopimus päivitetään vuosittain tai tarpeen mukaan useammin.